

**ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ
MÜZİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN
PIYANO DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ**

Özlem KILINÇER

**İnönü Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

**Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Müzik Anabilim Dalı İçin
Öngördüğü**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Olarak hazırlanmıştır.**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Metin KARKIN**

**MALATYA
HAZİRAN 2009**

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Özlem KILINÇER tarafından yapılan bu çalışma, jürimiz tarafından Müzik Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Üye

Üye

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

12/06/2009

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Tezimin hazırlanmasında engin görüş ve önerilerini sunan, yardımlarını esirgemeyen Tez Danışmanım Sayın Doç. Dr. Metin KARKIN'a, Araştırma süresince değerli görüşlerini ve manevi desteklerini esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Serdar MUTLU'ya, ve başından beri varlığıyla, görüşleriyle yanımda olan sevgili arkadaşım Dr. Mehtap AYDINER'e, araştırmamda düşüncelerime yön veren arkadaşım Ozan HANER'e, değerli görüşleriyle araştırmamda desteğini esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Ersan ERSOY'a ve Yrd.Doç.Dr. Gökmen ÖZMENTEŞ'e, önsöz çevirisindeki yardımlarından dolayı arkadaşım Emine KULUŐAKLI'ya, araştırmaya katılan tüm öğrencilere ve manevi destekleriyle hep yanımda olan sevgili aileme sonsuz teşekkür ediyorum.

ÖZET

Bu araştırma AGSL’ri müzik alanında öğrenim gören öğrencilerin müzik eğitiminin temel yapı taşını oluşturan piyano dersine yönelik tutumlarının incelenmesi, bu bağlamda söz konusu liselerden mezun olan öğrencilerin müzik öğretmenliği lisans eğitimine sağlam temellere dayalı, nitelikli bir piyano eğitimiyle başlamalarını sağlamak için AGSL liselerinde müzik bölümü öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarını incelemek amacıyla yapılmıştır.

Bu araştırmanın evrenini AGSL Müzik bölümü 4’üncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemi ise bu liselerden İzmir Işıl Saygun AGSL, Bursa Zeki Müren AGSL, Bolu AGSL, Ankara AGSL, Niğde AGSL, Mersin Nevit Kodallı AGSL, Bingöl Vali Tamer Ersoy AGSL, Diyarbakır AGSL, Gaziantep Ticaret Odası AGSL VE Malatya Abdulkadir Eriş AGSL’ ri oluşturmaktadır.

Araştırma ile ilgili verilerde analiz için SPSS (The Statistical Packet For Social Sciences) Paket Programı 17 kullanılmıştır. Piyano dersine yönelik tutum ölçeğiyle toplanmıştır. İki bölümden oluşan ölçeğin birinci bölümünde kişisel bilgilere, ikinci bölümünde ise AGSL müzik alanında öğrenim gören öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla “hoşnutluk” ve “değer” alt boyutlarına ilişkin toplam otuz tutum ifadesine yer verilmiştir.

Ölçekten elde edilen veriler kodlanarak SPSS paket programıyla çözümlenmiştir ve bu sonuçlar doğrultusunda öneriler sunulmuştur.

ANAHTAR KELİMELELER: Piyano Dersi, Tutum Ölçeği, Tutum.

**THE STUDY OF THE ATTITUDES OF THE STUDENTS AT THE
DEPARTMENT OF MUSIC AT ANATOLIAN FINE ARTS HIGH SCHOOLS
TOWARDS PIANO LESSONS**

ABSTRACT

This study is carried out to investigate the attitude of the students at the department of music at ASGL high schools towards piano lessons that form the main building stone of music education and in this context to have the students graduated from the high schools mentioned above start the music teaching undergraduate education with a qualified piano education on a strong basis.

The stages of this study are formed by the fourth grader students at the department of music at ASGL. Samples are formed by İzmir Işıl Saygun ASGL, Bursa Zeki Müren ASGL, Bolu ASGL, Ankara ASGL, Niğde ASGL, Mersin Nevit Kodallı ASGL, Bingöl Vali Tamer Ersoy ASGL, Diyarbakır ASGL, Gaziantep Ticaret Odası ASGL and Malatya Abdulkadir Eriş ASGL.

SPSS (The Statistical Packet for Social Sciences) program 17 is used in the data related with the study for analysis. The attitude towards the piano lesson is scaled. In the first part of the scale that are consisted of two parts, personal information is taken place and in the second part, total 30 attitude expressions concerning satisfaction and value sub-sizes are taken place to determine the attitudes of the students studying in the field of music at ASGL towards the piano lesson.

The data obtained from the scale is coded and analysed by SPSS program and suggestions are offered in the light of these results.

KEY WORDS: Piano Course, Attitude Scale, Attitude.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	I
ÖZET	II
ABSTRACT	III
İÇİNDEKİLER	IV
GRAFİKLERİN LİSTESİ	VI
TABLoların LİSTESİ.....	VII
KISALTMALAR	VIII
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Türkiye’de Müzik Eğitimi	2
1.1.1. Günümüzde Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri	3
1.1.2. Sanat Eğitimi, Eğitimci ve Öğrenci Döngüsü	4
1.1.3. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Müzik Eğitiminde Çalgı ve Piyano Derslerinin Önemi	5
1.1.4. Müzik Eğitiminde Öğretmenin Önemi.....	7
1.2. Tutumun Tanımı	9
1.2.1. Tutum- Gudu İlişkisi	12
1.2.2. Tutumun Öğeleri	12
1.2.2.1. Duygusal Öge	13
1.2.2.2. Zihinsel (Bilişsel) Öge	13
1.2.2.3. Davranışsal Öge.....	13
1.3. Tutumun Yapısı ve İşlevleri.....	14
1.3.1. Tutumun Egoyu Savunan İşlevleri.....	14
1.3.2. Tutumun Benlik Gerçekleştirici ve Değer İfade Eden İşlevi....	15
1.3.3. Tutumun Aracı Olan Uyum Sağlayıcı veya Faydacı Olan İşlevi	15
1.4. Tutum ve Davranış İlişkisi.....	15
1.5. Tutum Ölçekleri.....	16
1.5.1. Thurstone Ölçekleri (Eşit Görünen Aralıklar Tekniği)	17
1.5.2. Guttman Ölçekleri (Birikimli Ölçekleme Tekniği).....	17
1.5.3. Duygusal Anlam Ölçeği (Osgood).....	18

1.5.4. Likert Ölçeği.....	19
1.6. Piyano Dersine Yönelik Tutumların Önemi	20
1.7. Problem.....	22
1.8. Alt Problemler	22
1.9. Amaç	22
1.10. Önem	23
1.11. Sayıtlılar.....	23
1.12. Sınırlılıklar	23
BÖLÜM 2	24
YÖNTEM.....	24
2.1. Araştırmanın Modeli.....	24
2.2. Evren ve Örneklem.....	24
2.3. Verilerin Elde Edilmesi.....	24
2.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	25
BÖLÜM 3	27
BULGULAR VE YORUMLAR.....	27
BÖLÜM 4	45
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	45
4.1. SONUÇ.....	45
4.1.1. Öğrencilerin Kişisel Özellikleri	45
4.1.2. Öğrencilerin Piyano Dersine Yönelik Tutumları	46
4.2. ÖNERİLER	49
KAYNAKÇA	50
EKLER	53

GRAFİKLERİN LİSTESİ

Grafik 1. Öğrencilerin Şehre Göre Yüzde Dağılımları.....	27
Grafik 2. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Yüzde Dağılımı.....	28
Grafik 3. Öğrencilerin İstek Durumuna Göre Yüzde Dağılımı	28
Grafik 4. Öğrencilerin Enstrüman Çalma Durumuna Göre Yüzde Dağılımı	29
Grafik 5. Öğrencilerin Ailede Müzikle Uğraşan Başka Bireye Göre Yüzde Dağılımı	29
Grafik 6. Öğrencilerin Ailede Piyano Çalan Başka Bireye Göre Yüzdelerik Dağılımı	30
Grafik 7. Öğrencilerin Ekonomik Durumuna Göre Yüzdelerik Dağılımı	30

TABLOLARIN LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları.....	31
Tablo 2. Ölçekler İçin Güvenirlik Analizi	33
Tablo 3. Ölçekler İçin Normallik Testi.....	34
Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Hoşnutluk” Alt Boyutunda Verdikleri Cevapların Tanımlayıcı İstatistikleri	34
Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Değer” Alt Boyutunda Verdikleri Cevapların Tanımlayıcı İstatistikleri	35
Tablo 6. Ölçek Sorularına Verilen Cevapların Kız ve Erkek Öğrenciler İçin Ortalamalarının Değerlendirilmesi	36
Tablo 7. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Şehir Değişkenine Göre “Hoşnutluk” ve “Değer” Alt Boyutlarında Toplam Tutum Puanları ve Analiz Sonuçları....	38
Tablo 8. Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre “Hoşnutluk” ve “Değer” Alt Boyutlarında Toplam Tutum Puanları ve Analiz Sonuçları.....	39
Tablo 9. Öğrencilerin Tercih İsteği Değişkenine Göre “Hoşnutluk” ve “Değer” Alt Boyutlarında Toplam Tutum ve Analiz Sonuçları	40
Tablo 10. Öğrencilerin AGSL’ye Girmeden Önce Bir Enstrüman Çalma Durumu Değişkenine Göre “Hoşnutluk” ve “Değer” Alt Boyutlarında Toplam Tutum Puanları ve Analiz Sonuçları.....	41
Tablo 11. Öğrencilerin Ailede Müzikle Uğraşan Başka Biri Olması Durumu Değişkenine Göre “Hoşnutluk” ve “Değer” Alt Boyutlarında Toplam Tutum Puanları ve Analiz Sonuçları.....	42
Tablo 12. Öğrencilerin Ailede Piyano Çalan Başka Birinin Olması Durumu Değişkenine Göre “Hoşnutluk” ve “Değer” Alt Boyutlarında Toplam Tutum Puanları ve Analiz Sonuçları.....	43
Tablo 13. Öğrencilerin Gelir Değişkenine Göre “Hoşnutluk” ve “Değer” Alt Boyutlarında Toplam Tutum Puanları ve Analiz Sonuçları.....	44

KISALTMALAR

AGSL	: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
Fak.	: Faktör
GSF	:Güzel Sanatlar Fakültesi
Max	: Maksimum
MEB	: Milli Eēitim Bakanlıēı
Min	: Minimum
MMM	: Musiki Muallim Mektebi
N	: Numara
Ort	: Ortalama
SO	: Sıra Ortalaması
SPSS	: The Statistical Packet For Social Sciences
SS	: Standart Sapma
ST	: Sıra Toplamı
vb.	: ve benzeri

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Sanatın, insanla varoluşundan günümüze gelinceye kadar farklı alanlarda gelişerek yolculuğunu sürdürebilmesi, onu keşfeden yaratıcı zekânın sonsuz çabalarına borçludur. Çağdaş insan modelinin oluşmasına da katkı sağlayan bu çabalar, sanatın her alanında kendini hissettirir. İnsan ruhunun olgunlaşmasında genç yaşlarda başlayan sanatsal etkiler, onun estetik beğeni düzeyinin ve yaşam tarzının şekillenmesinde önemli rol oynar. Bu sanatsal etkilerden biri de müzik olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanla varolan sanatlar arasında yerini koruyan müzik, genç yetenekleri günümüz eğitim kurumlarında disipline ederek, öğrenme yöntemleriyle varlığını sürdürmektedir.

“Güzel sanatlar eğitimi, yetişmekte olan kuşakları her alanda yaratıcılığa yönelten, onlardaki bilişsel gelişimin yanı sıra duyu, duyum ve duyarlılığın da eğitimine yer veren bir bütüncül eğitimidir” (Tanrıverdi, 1997: 21).

Güzel sanatlar eğitimi içerisinde müzik eğitimi önemli bir yer oluşturmaktadır. “Müzik eğitimi, bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak müziksel davranışlar kazandırma ya da bireyin müziksel davranışlarını kendi yaşantısı yoluyla değiştirme sürecidir” (Uçan, 1997: 30).

1.1. Türkiye’de Müzik Eğitimi

“Anadolu coğrafyasında Selçuklu ve Beylikler döneminde (1071-1299) başlayan müzik eğitimi, Osmanlı döneminde (1299-1922) gelişimini sürdürmüş ve yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti’nin müzik alanındaki temelini oluşturmuştur” (Uçan, 1996:185).

“Genç Cumhuriyetimizde müzik eğitimi veren ilk kurum Atatürk’ün direktifleriyle 1924’te Ankara’da kurulan Musiki Muallim Mektebi’dir (Müzik Öğretmen Okulu-MMM). Bu okul, ilkokuldan sonra öğrencilere altı yıllık müzik eğitimi vererek, ilkokullara müzik öğretmeni yetiştiren bir orta öğretim kurumudur. Ayrıca, Ankara ve İstanbul ilköğretim Okulları bünyesinde açılan; Müzik Semineri Bölümleri de buna benzer nitelikte eğitim vermiş, ilk öğretmen okullarının orta kısımlarını bitiren öğrencileri yetenek sınavıyla alarak, müzik öğretmeni yetiştirmiştir” (Civan, 2004: 21).

“1924–1928 yılları arasında Musiki Muallim Mektebi (MMM) ve Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü öğrenci kaynağının büyük bir kısmını Köy Enstitüleri’nden gelen yetenekli öğrenciler oluşturmuştur. Köy Enstitüleri’nin 1954’te kapatılması ile oluşan müzik eğitimi boşluğunu Müzik Seminerleri Bölümleri doldurmaya çalışmıştır. 1975’te Müzik Seminerleri Bölümleri kapatılmış, İlköğretmen Okulları, Öğretmen Liselerine dönüştürülmüştür. Böylelikle Müzik Bölümleri, müzik birikimine sahip öğrenci kaynağını yitirmiş ve yalnızca liselerden mezun öğrencileri almak zorunda kalmıştır. Bunun sonucunda; Müzik Öğretmeni sayısı azalmış, öğretmeni olan okullarda da müzik donanım yetersizliği, müzik ders süresinin azlığı, kredili sistemle müzik dersinin liselerde seçmeli ders haline dönüştürülmesi vb. nedenlerle Türkiye genelinde orta öğretimde sağlıklı bir ‘Müzik Eğitimi’ yapılamamıştır” (Çilden –Çimen, 1996: 121).

“1931–1937 yıllarından itibaren Türkiye’deki müzik eğitimi; Ankara Devlet Konservatuvarı Müzik Ağırlıklı İlk(okul) Kısmı, İkinci Devre’li Orta(okul) ve Lise

Kısımlarına, 1950-1975'lerde İlk Öğretmen Okulları Müzik Seminerlerine, 1985'te Öğretmen Liseleri Müzik Kolları'na ve 1989'da Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Hazırlık Sınıflı Müzik Bölümleri açılarak sürdürülmüştür. Ayrıca Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümleri'nde lisans öncesi bir Müzik Hazırlık Sınıfı açılması önerisi de gündeme getirilmiş, ancak bu öneri henüz gerçekleştirilememiştir.

Türkiye'de Müzik Eğitimindeki gelişmeler kısa özlü bir şekilde anlatılmaya çalışılmış, 1989'da kalıcı ve sistemli hale getirilmek istenmiştir. Bu amaçla atılan ilk adım, Eski Milli Eğitim Bakanı Avni AKYOL'un başkanlığında; Sanat Semineri ve Öğretmen Okulu kökenli eğitimcilerin bir araya getirilerek, ilk Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nin İstanbul'da açılması sağlanmıştır. Daha sonra yurdun çeşitli bölgelerinde açılan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleriyle Müzik Eğitimi, 21.yüzyıl Türkiye'sinde en yeni ve köklü atılımlarla ilerlemesini sürdürecektir" (Uçan, 1996: 71).

1.1.1. Günümüzde Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri

1989'da kurulan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, ilköğretim okullarını tamamlamış öğrencilerin istek ve yetenekleri doğrultusunda tercih ettikleri Meslek Liseleridir. Müzik yetenek sınavıyla alınan 24 kişilik sınıflarda bir yıl hazırlık olmak üzere öğrenim süresi dört yıldır. Ancak zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılması nedeniyle hazırlık sınıfları kaldırılmış, karma ve yatılı bir okul haline getirilmiştir.

"Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri, 1989'da sayıları bir iken; 1996'da 15'e ulaşmış ve yurt çapında artarak yayılım göstermişlerdir. Günümüzde bu sayı 57'ye ulaşarak, müzik eğitimine önemli katkılar sağlamayı sürdürmektedir. Bu Liseler, 1989-90'dan itibaren kendi yönetmeliğine sahip olmuş, öğretmen ve öğrenci olarak, eğitim-öğretim programlarını geliştirip, yenileyerek eğitimlerini sürdürmektedirler. 1993'te ilk mezunlarını veren Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü öğrencileri, üniversitelerdeki ilgili bölümlerde yükseköğrenim görmektedirler" (Uçan, 1996: 72).

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Türk Müziği altyapısıyla çağdaş niteliklere sahip Müzik Eğitimi veren önemli kurumlardır. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, ilköğretim ve yükseköğretim kurumlarıyla sıkı bir iletişim halinde eğitimlerini geliştirerek ve öğrenci kalitesini yükselterek sürdürmektedirler. Bu liselerden mezun olan öğrenciler yetenek sınavlarını başarıyla kazandığında; Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Bölümlerinde dört yıllık eğitim alarak öğretmen veya sanatçı unvanıyla mezun olmaktadır.

Günümüzde müzik eğitimi, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Konservatuarlar, Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Bölümlerinde verilmektedir.

1.1.2. Sanat Eğitimi, Eğitimci ve Öğrenci Döngüsü

Sanat Eğitiminin, sanatı bütün olarak değerlendirme yetisine sahip eğitimlerce öğrenciye verilmesi, ona çok yönlü beslenme ve değerlendirme kaynaklarını sunarak öğrencilerin daha sosyal bir varlık haline gelmesini sağlar. Sanat eğitimi sürecinde öğrencilerin öyküneceği en yakın kişi sanat eğitimcisidir. Sanat eğitimcisinin görevleri arasında genç kuşakları; araştırmacı, yaratıcı, yorumlayıcı, üretici, katılımcı, hoşgörülü, eleştiren, eleştirilebilen, estetik beğenisi gelişmiş, çağdaş niteliklere sahip bireyler olarak yetiştirmek yer alır.

Eğitimcinin öğrenci üzerindeki duyuşsal, duygusal, mantıksal, davranış ve tutumlarına yönelik etkileri bireysel kimliğinin oluşmasında etkilidir. “Duygulara yönelik eğitim anlamına da gelen sanat eğitimi ile insan sevmeyi öğrenir. Sevgi ise arınma ve ahlakın temelini içerir, aynı zamanda ahlak eğitiminin de ta kendisidir” (Görsev, 1996: 63).

Bu doğrultuda eğitim vermeyi hedefleyen Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nin kuruluş amaçları ilk olarak 15.08.1990 tarihli ve 20642 sayılı resmi gazetede yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı AGSL Yönetmeliği'nde açıklanmıştır. Buna göre;

- Güzel Sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini,
- Özel yetenek gerektiren yükseköğretim programına hazırlanmalarını,
- Yabancı dil öğrenmelerini,
- Alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini,
- Milli ve milletler arası sanat eserlerini tanımlamalarını ve yorumlamalarını sağlamaktır (MEB, 2006: <http://ogm.meb.gov.tr/>).

1.1.3. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Müzik Eğitiminde Çalgı ve Piyano Derslerinin Önemi

Kuruluşundan bu yana 20.yılına giren AGSL, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde toplam 57 okul ile müzik eğitimini sürdürmektedir. Talim ve Terbiye Kurulunun 15.08.1990 tarih ve 118 sayılı kararı ile AGSL'de uygulanan ilk ders çizelgesinde dersler ortak ve seçmeli derslerden oluşmaktadır. Bu uygulamaya göre araştırmaya konu olan piyano dersleri; hazırlık sınıfında olmamakla beraber I, II, III. Sınıflarda haftada bir saat zorunlu ve alan çalgıları da haftada 2 saat görülmektedir.

2009 çizelgesine göre müzik dersleri; ortak dersler, seçmeli dersler ve alan dersleri olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Hazırlık sınıfı kaldırılmış 4 yıllık bir öğrenim programında haftalık ders saatleri: 9' uncu sınıfta 1 saat, 10, 11 ve 12' nci sınıflarda 2 saatlik zorunlu olarak görülmektedir.

AGSL'de, küçük yaşlarda çocuklara müzik ve çalgı eğitimi verilmesi açısından son derece önemli bir kurum özelliği taşır. Bu özellik diğer müzik eğitimi veren kurumlarla sıkı işbirliği ve onlara alt yapı oluşturması nedeniyle önemini daha da arttırır. AGSL'de, değişen koşullara göre yeni programlar ve onlara uyum konusundaki esnekliklerle öğrencilere piyano ve çalgı eğitimi sevdirmektedir.

Çalgı eğitimi içerik olarak sadece öğrenciye enstrümanı kullanmayı değil, aynı zamanda insanlarla etkileşime geçerek, sosyalleşmenin gereği olan çağdaşlaşmayı da sağlar. Bunu yaparken, sanat eğitiminde verilmeye çalışılan estetik beğeni ve değer yargılarını toplumun üst düzeyine çıkarılması hedeflenir. Sanatçı kişiliğinin oluşumunda, okul ortamındaki müzik ve çalgı eğitimi yanı sıra, sanat eğitimi aracılığıyla da öğrenciye katkı sağlanmaktadır. “Öğrenciye bu tür deneyimler kazandırılırken çalgı eğitimi içinde veya çalgısını çalışırken, bir konser izlerken, teknolojik araç ve gereçler yardımıyla müzik dinlerken, çeşitli müzik etkinliklerine katılımıyla öğrencinin zevk düzeyinde, kişilik ve meslek eğitiminde gelişmeler sağlanabilir”. (Uslu, 1996:110).

AGSL’de, çalgı ve müzik eğitimi kapsamında piyano eğitiminin önemli bir yeri vardır. Entonasyon zorluğu ve bozukluğu söz konusu olmayan piyano, geniş bir ses yelpazesine sahiptir.

Piyano, orkestradaki çalgıların seslerini kendinde toplayan, koro ve solo şarkılarda hem eşlik, hem de tek çalgı olma özelliklerine sahiptir. On parmakla çalınan piyano eğitiminde; hedef davranışların öğrencilere kazandırılmasında etkili öğrenme gerçekleşmektedir. Bu eğitim sürecinde öğrencilere programda yer alan hedef davranışları kazandırmak, daha nitelikli bir piyano eğitimi geçmişiyle “mesleki müzik eğitimi”ne başlamalarını sağlamak son derece önemlidir. Öğrencilere yaşamları boyunca müzikten zevk almalarını sağlayacak beceriler kazandırmak öğretmenlerin en önemli görevi olmalıdır. Öğrencilerin, mesleki müzik eğitimi süreçlerine katkı sağlayacak belki de meslek yaşamlarının temelini oluşturacak piyano derslerine bakış açıları, eğitim sürecinde önemle vurgulanmalıdır.

Böylelikle öğrencilerin; çalgı eğitimlerinde temel oluşturacak piyano eğitimi ile yeteneğini geliştireceğini, müzik beğeni düzeyinin artacağını, müziği işitme-yorumlama-yapma yoluyla düzenli ve disiplinli çalışma alışkanlığı kazanacaklarına

inandırılmaları gerekir. Öğrencilerin buna inanmalarında en yakın örneği, eğitmeni olarak görmesi kaçınılmazdır.

“AGSL’ de olduğu gibi, müzik eğitimi veren bütün kurumlarda piyano eğitimi, müziğin her türünde temel oluşturur. Bu eğitim bireyin bilişsel, devinişsel ve duygusal davranışların tümünü birden içeren uygulamaları kapsaması bakımından son derece önemlidir” (Kutluk, 2001: 74).

Piyano eğitimi, öğrencinin ilgisine yönelik olarak değerlendirilmeli, çalışma planı ve yeri eğitmeniyle eş zamanlı olacak şekilde organize edildiğinde derslerden daha fazla verim alınabilmektedir.

“Öğrencilerin; öğretmenlerinin önerilerini dikkate alarak belli bir beklenti düzeyine ulaşması, kendine ve öğretmene güvenmesi gerekir. Dolayısıyla piyano öğretiminin yanı sıra öğrencilerin derse ve çalgıya karşı olumlu tutum ve yaklaşım içinde olmalarına, yani güdülenmelerine de gereken özen gösterilmelidir” (Kılıç, 2007: 426).

Öğrenciye bu tutum ve davranışların kazandırılmasında; öğrenci ailesinin, çevre, okul ve öğretmenlerinin etkili olduğu göz ardı edilmemelidir. Öğrenci ailesinin müziğe karşı ilgisi, beğenisi, eğitim, sosyal ve ekonomik yapısı ile aile bireylerinden birinin çalgı çalıyor olması onun müziğe karşı ilgisini artırmakta ve eğitimini olumlu yönde etkilemektedir. Ayrıca eğitim göreceği okullarda; nitelikli yöneticiler ve öğretmen kadrosunun varlığı, yetenek sınavlarının sağlıklı yapılması, fiziki koşullar, çalgı araç ve gereçlerin yeterliliği ve öğretmenlerin tutumu gibi etkenlerin de öğrenciler üzerinde olumlu-olumsuz etkiler yaratacağı bilinmelidir.

1.1.4. Müzik Eğitiminde Öğretmenin Önemi

“Öğretmen bir konunun öğrenilmesini kolaylaştıran birey olmasının yanında kişiliğiyle, alışkanlıklarıyla, iletişim yöntemiyle, yaşam ve düşünme biçimleriyle öğrencilerine örnek olmalıdır. Araştırmaktan, çalışmaktan zevk alan bir öğretmen kuşkusuz öğrencisine de bu alışkanlıkları aşılayacaktır. Böylece öğrenci derse ve

çalışacağı esere karşı heveslenecek, ilgisi artacak merak duygusu uyanacak, araştırmaya başlayacak ve çalışmaktan zevk alacaktır” (Kılıç, 2003: 203–208).

Öğretmenlik bilgi, yetenek, tecrübe dışında duyuşsal davranış gerektiren bir meslektir. Öğretmenin öğrencilerini istedik yargılara ulaştırıcı nitelikte yetiştirebilmesi, mesleğine vermiş olduğu değer ve tutum en az bilgi kadar gereklidir. Öğrencinin duygu ve düşüncelerini dikkate almadan iletişime girmek onarılmaz durumlara yol açabilmektedir. Çünkü yapılan çalışmalarda öğrencinin, öğretmenin tutum ve davranışlarından etkilendiği ve bu etkileşimle öğrenci davranışlarında değişikliklere neden olduğu görülmektedir. Öğretmenin düşünce yapısı, kişiliği, konuşma biçimi, duygusal tepkileri, çeşitli alışkanlık ve tutumları öğrenci üzerinde önemli rol oynamaktadır. Çoğu zaman öğrenci, öğretmenin anlattığı konudan çok, konuya yaklaşımından ve olayları yorumlama biçiminden etkilenmektedir.

“Öğretmenin kişisel nitelikleri, hoş karşılanmayan ve istenmeyen davranışları, öğrencinin okula ve derse karşı geliştireceği tutumunu etkilemektedir. Öğretmenin eğitim sürecinde kişisel niteliklerini; öğrencilerini insan olarak görme, onların önemli ve değerli olduğunu duyumsatma, ilgilerini dikkate alma, girişken, dostça, sabırlı, duyarlı, iyi huylu ve neşeli olma, öğrencilerin bireysel özelliklerini fark etme, arkadaşça yaklaşımlar ve davranışlar olarak sıralayabiliriz. Bu kişisel nitelikler eğitim süreçlerinde öğrencinin okula, derse ve öğretmene karşı olumlu yönde tutum geliştirmesine yol açacak ve öğrenmeler daha üst düzeyde gerçekleşecektir. Buna Öğretmenin mesleki donanım ve niteliklerine bağlı olarak; genel kültür, alan bilgisi, meslek bilgisi ve iletişim kurma becerileri de eklenebilir. Öğretmenin etkili bir şekilde görevini yerine getirebilmesi, mesleki nitelikleri oluşturan özelliklere iyi bir derecede sahip olmasına bağlıdır” (Akbulut, 2006: 34-41).

Öğretmen tüm bu özellikleriyle, öğrenci üzerinde ve dersin etkin bir biçimde işlenişinde olumlu etkiler yaratabilmesi için gerekli temel teknik bilgi ve

tecrübelerinin yanı sıra, müziğin öğrencideki içsel gücünü keşfeden ve bu güçle tutum ve davranışlarını olumlu yönde etkileyen bir birey olmalıdır.

“Öğretmen, öğrencinin bir konuya karşı ilgi, tutum, tavır ve yaklaşımını yani duyuşsal davranışlarını önemli ölçüde incelemelidir. Çalgı eğitimi bilişsel devinişsel ve duyuşsal davranışları kapsar. Ancak duyuşsal alanı oluşturan ilgiler, tutumlar, değerler, eğilimler vb. özelliklerin piyano dersi içinde pek fazla gözetilmediği söylenebilir. Özellikle duyuşsal alana giren hedef davranışların üzerinde yeterince durulmadığı görüşü, piyano eğitimi için de geçerlidir” (Güdek, 2008: 75–90).

“Bloom (1979)’ a göre duyuşsal özelliklerle başarı arasında anlamlı bir ilişki bulunduğunu gösteren kanıtlar, başarının belirlenmesi ve etkilenmesinde önemli bir rolü olduğunu belirtmektedir. Genel olarak duyuşsal özelliklerin ilgili alandaki bilişsel başarı değişkenliğinin dörtte biri kadarını ($r = 0.50$) açıklayabilme gücünde olduğunu tahmin edilmektedir.

Bu durumda etkili bir öğretim için tutumların da ölçülüp değerlendirilmesi ve herhangi bir alana ilişkin tutum ile o alandaki başarı arasında nasıl bir ilişki olduğunun araştırılması gerektiği görülmektedir” (Akt. Temel, Oral, Avanoğlu, 2000: 32–38).

1.2. Tutumun Tanımı

Tutum genel bir çerçevede insanların olaylar, nesnelere ve durumlar karşısında takınmış oldukları olumlu veya olumsuz tavırlar olarak tanımlayabiliriz. Takınılan bu tavırlar bireyde etkisiz ve sabit kalmamakta onun davranış ve eğilimlerine de etki etmektedirler. Çoğu zaman güçlü tutumlar, aynı istikamette sergilenen davranışların ortaya çıkmasına neden olur. Örneğin her hangi bir alanda belirli bir siyasi tutum sahibi olan insanlar, sahip oldukları bu siyasi fikir ve tutumlar doğrultusunda davranma eğiliminde olacaktırlar. Yine belirli bir müzik grubunu beğenen ve geliştirdikleri olumlu yöndeki tutumlarıyla o gruba sempati duyan gençler, bazı

zamanlar kılık, kıyafet ve yaşam biçimlerini belirlerken grubun önceliklerini esas alacaklardır.

Diğer taraftan psikoloji ve sosyal psikoloji disiplinlerinde tutum kavramına yönelik pek çok farklı tanımlamalar ve izahlar yapılmıştır. “Allport tutum kavramını, davranışa rehberlik eden ve ona yön veren psikolojik bir hazır bulunuşluk hali olarak değerlendirmektedir” (Allport, 1924: 320). Aynı doğrultuda “Şerif tutumu bireyin nesne veya olaylara karşı olumlu veya olumsuz tavır almalarını belirleyen sürekli bir hazır olma durumudur” şeklinde tanımlamıştır (Şerif, 1996: 12).

Tutumunu kısaca; olaylara ve durumlara karşı olumlu ya da olumsuz tepki gösterme, olaylarla ve insanlarla ilgili istenen ve istenmeyen eğilimlerdir diye tanımlayabiliriz.

“Allport’a göre tutum; bireyin bütün nesnelere karşı göstereceği tepkiler ve durumlar üzerinde yönlendirici veya etkin bir güç oluşturan ve denem bilgilerde organize olan, ussal ve sinirsel bir davranışta hazır olma halidir.

Katz’a göre tutum “Bireyin çevresindeki bir simgeyi, bir nesneyi, ya da bir olayı olumlu ya da olumsuz bir şekilde değerlendirme eğilimidir” Lambert ise “Tutum bireyin insanlar, gruplar, sosyal konular ve daha genel olarak herhangi bir çevresel olayla ilgili örgütlenmiş ve tutarlı bir düşünce, duygu ve tepki biçimidir.” Doob, tutumu “Bireyin içinde yaşadığı toplumda, önemli olduğu düşünülen konulara karşı potansiyel ve motivasyonel bir tepki” olarak tanımlamaktadır. Krech ve Crutchfield, tutumu, “bireyin yaşamındaki bir olaya karşı güdüsel, duygusal, algısal ve zihinsel süreçlerinin kalıcı ve sürekli örgütlenmesi” olarak tanımlarken Sherif, “zihinsel, güdüsel ve davranışsal sistemler olarak tutumların, dış dünyamıza oldukça sürekli varsayımlar olduğunu; dış dünyanın işleyiş biçimi ve insanlar hakkında edinilen birtakım düzenli bekleyişler, inançlar içerdiğini; neyin doğru neyin yanlış, neyin arzulanır, neyin kaçınılabilir olduğu konusunda yol gösterdiğini” savunmaktadır.

Tutum, bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu, yada olaya karşı deneyim, motivasyon ve bilgilere dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimdir” (İnceoğlu, 2000: 3-4-5).

“Baron ve Byrne’a göre (1977) tutumlar oldukça organize olmuş uzun süreli duygu, inanç ve davranış eğilimleridir. Bu eğilimler diğer insanları, grupları, fikirleri, ülkenin diğer yönlerini ya da nesnelere konu edinir” (Akt. Cüceloğlu, 2003: 521).

“Edwards’a göre (1957) tutum psikolojik bir nesneyle bağlantılı olarak yaşanan olumlu ya da olumsuz duyguların derecesidir. Tutumu göremez, fiziksel olarak inceleyemez ya da ona dokunamazsınız; o (hipotetik) varsayımsal bir yapıdır. Petty ve Cacioppa’ya göre (1986), bu durum kişiyi, tutumları insana (kendisi dahil olmak üzere), nesneye ya da konuya ilişkin uzun süreli ve genel değerlendirmeler olarak tanımlamaya götürür” (Akt. Hogg, Vaughan, 2006: 175–176).

“Thurstone’e (1931) göre tutum, psikolojik bir objeye yönelen olumlu veya olumsuz bir yoğunluk sıralaması ve derecelenmesidir. Şeklinde tanımlanmıştır. Günümüzde birçok sosyal psikolog tarafından kabul edilen diğer bir tanım da Smith’e göre (1968) tutum, bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilimdir. Pratkanis&Greenwald (1989) ‘a göre tutum, bireylerin, farkında oldukları bir obje ile ilgili değerlendirmelerini içerir. Zanna&Rempel, (1988) ise tutumlar çeşitli objelerin bellekte saklı tutulan değerlendirmeleridir” şeklinde ifade etmektedir (Akt. Kağıtçıbaşı 2006: 102–106).

“Gable de (1986) tutumu sosyal kurumların belli bir türüne, davranışın bir çeşidini önceden hazırlayan duygu yüklü bir fikirdir. Şeklinde tanımlayarak tutumun, bilgi, duygu ve davranış öğelerinin bir kompozisyonundan oluştuğunu belirtmektedir” (Akt. Tavşancıl, 2005: 21).

“Davranışlarımızın çoğu gibi, tutumlarımızda öğrenme yoluyla kazanılmıştır. Aslında tutumlar bir bireyin kazanılmış kişilik özelliklerinin bir parçasıdır ve diğer

kazanılmış kişilik özellikleri gibi klasik veya edimsel koşullanma yoluyla veya modellerin gözlenmesi ve taklit yoluyla öğrenilmesidir” (Morgan, 2000: 363).

“Davranış, belli bir sosyal nesne sınıfına yönelik olumlu ya da olumsuz davranma eğilimidir” (Shaver, 1981: 154).

1.2.1. Tutum - GÜDÜ İlişkisi

Güdü: “Bireyin bilinçli veya yönlendirilmiş davranışlarının dayanağı olan güç, hedefe yönelik olarak tahmin edilmeye çalışılan uyarılmış bir ihtiyaçtır. Psikolojide motivasyon yalnızca iç kontroller için kullanılır. Ancak sosyal psikolojide motivasyon, değişen/değiştirilen her tür koşul altında, bireyin davranışını inceler. Davranışın temel kaynaklarını arar ve davranışın nedenini sorgular. Gerek tutum, gerek güdü davranışın yönelimi ya da eğilimini ifade eder.

Tutumun yapısı, güdülerden iki yönde farklılaşır: İlki, tutumda bir güdünün varlığı söz konusu değildir, yalnızca belli bir güdünün ortaya çıkma olasılığını gösterir. İkinci olarak; güdüler belli bir amaca yöneliktir. Ayrıca tutumlar, güdülerden daha kalıcı bir yapıya sahiptir. Güdülerini ifade ederken amaç, yönelme, istek, niyet, tutku, tutum, ilgi, tercih gibi sözcükler kullanılır. Ancak davranış bu sözcüklerle açıklamak yetersizdir. Sözcükler sadece etikettir. Şunu yaptı, çünkü öyle yapmayı istedi demek yeterli değildir. Sorun, bireyin neden o şeyi yapmayı istediğini bilebilmektir” (İnceoğlu, 2000: 125-126-127).

1.2.2. Tutumun Öğeleri

“Tutumlar zihinsel, duygusal ve davranışsal öğelerden oluşmaktadır. Ve bu öğeler arasında genellikle ilişkili bir tutarlılık olduğu varsayılmaktadır. Bu varsayıma göre bireyin bir konu hakkındaki bildiklerini zihinsel öğeyle ona olumlu bakmasını gerektiriyorsa duygusal öğeyle, birey o nesneye ya da duruma karşı olumluysa davranışsal öğeyle adlandırırız” (İnceoğlu, 2000: 8).

1.2.2.1. Duygusal Öge

“Duygusal öge nesneye ilişkin sevmeye, nefret etmeye, hoşlanmaya, korkmaya gibi duygularımızdır. Birey çevreden edindiği bilgi, duyum ve tecrübeleri birleştirerek, bu birleşimden olumlu ya da olumsuz durumları, istenen ya da istenmeyen amaçlarla ilişkilendirebilir. Böyle bir ilişkinin varlığı tutumun duygusal ögesini temsil eder” (İnceoğlu, 2000: 8). Arkadaşı piyano çalan bir bireyin, bu durumdan olumlu etkilenerek piyano çalmaya başlaması ve sevmesi gibi.

1.2.2.2. Zihinsel (Bilişsel) Öge

“Tutumların zihinsel öğeleri, uyarıcılar ile ilgili gerçeklere dayanan bilgi ve inançları, çevredeki uyarıcılar hakkında bireylerin edindikleri deneyimleri içermektedir. Tutum konusu ile ilgili bilgi ise, bireyin bu konu ya da konular grubu ile ilgili bir deneyim geçirmesi sonucu elde edilir”(İnceoğlu, 2000:10).

“Kökenleri Allport’ un kuramına uzanır. Bu açıdan bakıldığında tutum, yargısal tepkiler üzerinde genelleşen ve tutarlı bir etkide bulunan zihinsel bir hazır olma durumudur. Neyin iyi neyin kötü olduğuna, neyi isteyip neyi istemediğinize ilişkin kararlarımızı etkileyen bir iç kuvvettir” (Akt. Hogg&Vaughan, 2006: 175).

“Bilişsel öğede, bireyin tutumunu bir durum ya da nesne hakkındaki inançları oluşturur. Bu inanca göre ifadeyi kabul eder. Eğer bir şeye ilişkin olumsuz bir tutumunuz varsa o şey hakkında olumsuz inanç veya inançlarınız da olacaktır” (Morgan, 2000: 363).

1.2.2.3. Davranışsal Öge

“Bu öge tutumu, toplumsal açıdan önemli nesne, grup, olay ya da simgelere yönelik inanç, duygu ve davranış eğilimlerinin oluşturduğu göreceli uzun süren bir düzenleme olarak tanımlar. Bu tanım sadece üç öğeden ibaret değildir.

- Tutumlar görece kalıcıdır; yani zamana ve durumlara karşı dayanıklıdır.
- Tutumlar toplumsal açıdan anlamlı olay ya da nesnelere sınırlıdır.

- Tutumlar genelleştirilebilir ve en azından belli bir düzeyde bir soyutlama içerir” (Akt. Hogg&Vaughan,2006: 176).

“Davranışsal öge, duygu ve kaniya uygun olarak hareket etme eğilimidir. İnsanlar şu veya bu nedenle her zaman duygularına uygun bir şekilde davranmaz veya davranamazlar, ancak duygulara uygun hareket etme eğilimi daima vardır. Bu nedenle, çoğu kez tutumlardan davranışları yorumlamak mümkündür” (Morgan, 2000: 363–364).

1.3. Tutumun Yapısı ve İşlevleri

“Tutumlar doğuştan edinilmez sonradan sosyalleşme süreci ile kazanılırlar. Ortaya çıktıktan sonra az ya da çok belirli bir süre devam ederler. İnsan nesne ilişkilerine kararlılık ve düzenlilik kazandırır” (İnceoğlu, 2000: 12–13).

“Çocukluk dönemine bakıldığında tutumların çoğunlukla anne baba tarafından şekillendiği ortaya çıkar. Çocuklar büyüdükçe anne babaların tutumlar üzerindeki etkisi azalır. Özellikle ergenlik döneminin başlamasıyla birlikte diğer sosyal etkenlerin rolü giderek fazlalaşır. Bir bireyin tutumlarının büyük bir kısmı 12 ile 30 yaş arasındaki dönemde son şeklini alır ve daha sonra çok az değişir. Anne-babaların çocuklarının üzerindeki etkileri özellikle televizyon sayesinde edindiği bilgiler sayesinde daha da azalmış görünmekle beraber eğitimde tutumların oluşmasında anne ve babanın etkisi kadar önemli yer tutmaktadır” (Morgan, 2000: 374–376).

“Tutumlarımızın yapısı yanında bir de işlevleri vardır. Katz (1967); Smith, Bruner, White (1956) ve McGuire’in (1969) oluşturmuş olduğu işlevsel teorilerde tutum dört temele dayandırılır. Temeli güdüsel (motivasyonel) olan bu işlevlere tutumların güdüsel işlevleri adı verilmektedir” (Arkonaç, 1998:175).

1.3.1. Tutumun Egoyu Savunan İşlevleri

Bu işlevde tutumlar; kişinin kendine veya kendi grubuna yönelttiği olumsuz duyguları, diğer kişilere veya gruplara yansıtmasına izin vererek kişiyi bu olumsuz

duygulardan korur” (Arkonaç, 1998: 175-176). Kendi piyano dersindeki tatminsizlik hislerinin tehdidi altında olan kişi, bu duyguları piyano dersinden kalmış olanlara yansıtarak tehdidinin üstesinden gelebilir.

1.3.2. Tutumun Benlik Gerçekleştirici ve Değer İfade Eden İşlevi

“Katz, insanların kendi merkezi değerlerini yansıtan tutumlarını ifade etme ihtiyacı olduğunu varsayar” (Arkonaç, 1998: 175–176). Mesela Piyanonun önemli ve temel bir çalgı olduğuna yürekten inandığında, piyano dersinin seçmeli ders olmasını öngören programlara karşı oluşunu ifade etmek öğrenciye büyük bir tatmin verebilir. Bu tür tutumlarda kişi tamamen kendi benliğini düşünür ve başkalarını etkileme hedefi azdır.

1.3.3. Tutumun Aracı Olan Uyum Sağlayıcı veya Faydacı Olan İşlevi

“Tutumlar, istenilen hedeflere ulaşmamızda ya da istenmeyen hedeflerden kaçınmamızda bize yardımcı olurlar” (Arkonaç, 1998: 175–176). Söz gelimi, öğrenci iyi piyano çalan arkadaşı gibi olmayı arzuladığında kişinin tutumlarına benzer tutumlar edinmesi işe yarayabilir.

1.4. Tutum ve Davranış İlişkisi

“Tutum araştırmalarında önemli tartışmalardan biride, tutumun davranışsal öğeleri ile ilgilidir. Tutumları davranışlar arasında büyük bir tutarlılığın bulunduğu inanılıyordu. Fakat zamanla bu varsayıma ilişkin kuşkular belirlemeye başlamıştır. Klasik bir araştırmada, beyaz bir sosyoloji profesörü olan La Pier’e (1934) genç bir Çinli öğrenci ve karısı ile birlikte ABD’yi dolaştı. 66 otel ya da motelde konakladılar ve 184 lokantada yemek yediler. O zamanlar ABD’de doğululara karşı oldukça güçlü olumsuz önyargıların bulunmasını karşın birisi dışında bütün otel ve motel grubu ağırladılar ve hiçbir lokanta servis yapmayı reddetmedi. Bir süre sonra, aynı otel, motel ve lokantalara, bir Çinli çifti konuk olarak kabul edip etmeyeceklerini soran bir mektup gönderildi. Mektubu yanıtlayan 128 kuruluşun %92’si kabul

etmeyeceklerini belirttiler. La Pierre ve ondan sonra birçoğları bu bulguları davranışlarla tutumlar arasında belirgin bir tutarsızlığın kanıtları olarak yorumladılar. Hemen bütün kuruluş sahipleri hoşgörülü davranmış, fakat daha sonra kendilerine sorulduğunda hoşgörüsüz tutum belirtmişlerdi” (Freedman, Sears, Carlsmith, 1993: 336–337).

“Yakın geçmişte bu ilk çalışmanın gerçeği yansıtma derecesinde büyük bir tartışma çıkmıştır. Wicker (1968) Irk ilişkileri, iş doyum ve kopya çekme davranışı alanlarında tutumlarla davranışlar arasındaki tutarlılığı sınavan araştırma ve çalışmaları gözden geçirmiştir. Otuz bir (31) ayrı araştırmayı özetledikten sonra Wicker, şu sonuca vardı: Tutumların açık davranışla tutarsız olmaları olasılığı, tutarlı olma olasılığından, daha yüksektir. Fakat herkes bilir ki, tutum ve davranışlar arasındaki tutarlılığın derecesi durumdan duruma oldukça büyük bir değişkenlik gösterir. Böylece son yıllardaki araştırma çabaları daha büyük ya da daha düşük tutarlılığa yol açan koşulları belirlemeye çalışmak biçiminde görülmektedir” (Akt. Freedman, Sears, Carlsmith, 1993: 337).

1.5. Tutum Ölçekleri

“Tutumlar soyut bir kavram olduğu için doğrudan ölçülmeleri pek mümkün değildir. Bu ölçeğin dayandığı varsayım, tutum ölçekleri kişilerin tutum nesnesine dair fikir ve inançları yoluyla tutumlarının ölçülebileceğidir. (Thurstone, 1931; Likert, 1932). Yöntemler doğrudan ve dolaylı ölçek şeklinde ikiye ayrılabilir. Doğrudan ölçekte kişi kendi tarifini vermek zorundadır. Dolaylı ölçek tekniğinde ise tutum, o tutuma sahip olan kişinin ölçüm işleminden haberdar olmadan ölçülme yapılmasıyla ortaya çıkar” (Arkonaç, 1998: 190).

“Tutum ölçülürken araştırma konusu olan nesneyle ilgili cümleler, ifadeler dizisi hazırlanır. Bireylerden bu ifadelere, cümlelere gerçek duyguları doğrultusunda tepkide bulunmaları istenir. Bu cümle ya da ifadeler listesine ölçek denilmektedir. Tutum ölçekleri kişinin iç dünyasını ortaya çıkarma için oluşturulmuş anketlerdir. Bu

ölçümün sonucunda, bir kişinin duygularının yoğunluğunun tutum nesnesinin lehinde mi, aleyhinde mi olduğunu yansıtmalıdır” (Tavşancıl, 2006: 107).

1.5.1. Thurstone Ölçekleri (Eşit Görünen Aralıklar Tekniği)

“Thurstone (1928), sosyal tutumların ölçülebileceğini ilk defa öne süren kimsedir. Bu ölçeğin başlangıç noktası “ancak fark edilebilecek farklılık” kavramıdır. Bu teknikte çok sayıda tutum cümlesinin, birbirinden eşit aralıklı farklılıklar gösteren 11 gruba ayrılması istenir. Yani bir tutum nesnesi hakkındaki cümlelerin ne derecede olumlu ya da olumsuz olduğuna karar verilir. Basit bir şema ile aşağıda gösterilmiştir” (Kağıtçıbaşı, 2006: 134–135).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Olumlu					Olumsuz					

“Thurstone ölçeği, bir tutumun belirli bir örneklem grubunda dağılımını konu almıştır. Thurstone, bireylerin aynı bir tutuma farklı derecelerde sahip olabileceği düşüncesiyle, belirli bir ölçek üzerinde sıralanmış bu tutum derecelerinin göreceli frekansını belirlemeyi amaçlamıştır. Bunun için öncelikle, standart uyararla tüm diğer uyarıların sırayla eşleştirilerek karşılaştırılmasını düşünen Thurstone, bu yolun uzun olması nedeniyle, daha sonra, farklı bir yol önermiş tüm uyarıların birlikte ele alınıp karşılaştırılabileceği bir yöntem geliştirmiştir” (Silah, 2000: 375).

1.5.2. Guttman Ölçekleri (Birikimli Ölçkleme Tekniği)

“Bu tekniği geliştirmede, daha önce geliştirilmiş olan Thurstone ve Likert tipi ölçeklerde ortak sorun olan “tek boyutluluk” konusunu gerçekleştirme çabası, önemli rol oynamıştır.

Guttman, bir alan ile ilgili olarak sorulan bazı sorulara verilen cevapların belirli bir düzene sokulduğu zaman ölçeklenebileceğini ifade etmektedir. Bir ölçeğin tek boyutlu ve tutarlı olabilmesi için “en üst düzeyde” kabul etmediğini gösteren bir maddeyi işaretlemiş olan bir kişinin, bunun altında kalan diğer maddelerde de bu

düzeyde bir işaretleme yapması gerekir. Ya da diğer açıdan en alt düzeyde bir işaretleme yapan bir kişinin, yine aynı düzeyde maddeleri işaretlemesi gerekmektedir. Bu nedenle Guttman tekniğine “yığılmalı ölçek yaklaşımı” denilmektedir. Örneğin;

Önermeler	Cevap seçenekleri
1. Ben 80 kilodan fazlayım	Evet Hayır
2. Ben 60 kilodan fazlayım	Evet Hayır
3. Ben 40 kilodan fazlayım	Evet Hayır

Bu ölçekte bir kişinin 1. Maddeye “evet” cevabını vermesi halinde, 2.ve 3. Maddelere de “evet” seçeneğini işaretlemiş olması gerekir. Her maddeye “evet” cevabı verildiğinde 1 puan veriliyorsa, 2 puana sahip olan bireyin hangi iki maddeye “evet” dediği kesin olarak bilinebilir. Bir kişinin 1. Maddeye “evet” derken, 2. Maddeye “hayır” demesi, 3. Maddeye “evet” demesi olanaksızdır” (Tavşancıl, 2006: 157).

1.5.3. Duygusal Anlam Ölçeği (Osgood)

“Thurstone, Likert ve Guttman ölçekleri tutum ölçmede kullanılmış temel ölçeklerdir. Yaygın olan diğer bir teknik ise Osgood, Suci ve Tannenbaum tarafından geliştirilen duygusal anlam ölçeğidir. Bu teknikte çok sayıdaki sıfattan belirli sıfat çiftleri türetilmiş, çok sayıdaki sıfatın faktör analizi, üç ayrı faktörü ortaya çıkarmıştır. Bunlar “değerlendirme”, “güç” ve “faaliyet” faktörleridir. Örneğin, iyi-kötü, temiz- pis, güzel- çirkin gibi sıfat çiftleri değerlendirme boyutuna girer: Sert-yumuşak, ağır- hafif. Faaliyet faktörü ise hızlı-yavaş, sıcak-soğuk ve aktif-pasif gibi sıfatlarla ölçülebilir” (Kağıtçıbaşı, 2006: 139).

1.5.4. Likert Ölçeği

“Tutum ölçekleri arasında en popüler ve en çok kullanılanıdır. Likert tarafından 1932’de geliştirilmiştir. Çünkü Thurstone’un ölçeklerine oranla çok daha kolay ve ucuzdur.

Bir Likert ölçeğinde belli bir tutumla ilişki olduğu varsayılan çok sayıda tutum cümlesi (yaklaşık 100) toplanır. Bu tutum cümlelerinin, maddelerin tutum nesnesi ile ilgili olumlu veya olumsuz duygu ve fikirleri açıkça ifade etmesi gerekmektedir. Maddelerin tutum nesnesine karşı olumlu veya olumsuz ya da nötr tutumu gösterdiğine araştırmacının kendisi karar verir.

İkinci basamakta bu maddeler bir denek grubuna verilir ve deneklerin bu maddelere beş kategori üzerinden cevap vermesi istenir:

- Fikrime çok aykırı (1),
- Fikrime aykırı (2),
- Kararsızım (3),
- Fikrime uygun (4),
- Fikrime çok uygun (5)

Üçüncü basamakta her denek için toplam puan hesaplanır. Her deneğin bütün maddelere verdiği cevaplar toplanarak toplam puan elde edilir.

Dördüncü basamakta bütün maddelerin sorgulanan o tek tutumu yansıttığından emin olmak için madde analizi yapılır. Her madde bütün madde puanı ile karşılıklı bağlantı içindedir. Tüm ölçek puanlarıyla yüksek bağlantı gösteren maddeler korunurken düşük bağlantılar atılır. Bunun sebebi maddelerin aynı tutumu ölçmeleri gerekliliğidir. Ölçek bazı maddelerden ayıklandıktan sonra ölçtüğü tutumu ölçüyor olarak kabul edilir ve tutumlarını ölçmek istediğimiz esas denek grubuna uygulanır” (Arkonaç, 1998: 192–193).

1.6. Pişano Dersine Yönelik Tutumların Önemi

Mesleki Müzik Eğitimin önemli bir boyutu olan ve Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Programına alt yapı oluşturan AGSL’ de uygulanan çalgı eğitimi, müzik öğretmeni adaylarının ilerdeki meslek yaşamlarına katkı sağlaması ve müzikle içsel bir bağ oluşturması açısından son derece önemlidir.

Çalgı eğitimi yoluyla öğrenci müzikal gelişimini, yeteneğini zenginleştirerek bu yolla duyuşsal davranışlarını öne çıkartırken, çalgısında daha güçlü bir performans oluşturabilmek ve duygularını teknik anlamda daha iyi ifade edebilmek içinde bedensel yeteneğini geliştirecektir.

“Ruhsal yeteneğimiz, beğeni, duyuğu, düşünce hayal gücü, yani ifadede büyük rol oynayan ‘stil kaynağı’, içimizde gizli bulunan yaratıcılık özelliği odur. Zekâmız, kültürümüz ne kadar gelişirse, ruhsal yeteneğimiz de o derece genişlemiş ve incelmış olur” (Fenmen, 1991: 25).

“Müziğin amacı güzeli ifade etmekse, öğrencinin müzik duygusunu uyandıracak bir yol izlenmelidir. Öğretmen için en büyük zevk, öğrencinin genç ruhundaki sanat alevinin canlanmasını ve müzik duygusunun uyanmasını görmektir” (Fenmen, 1991: 26).

Müzik öğretiminde belirlenen hedef davranışları gerçekleştirmek, öğretmenin öğrenciye kendini sevdirmesiyle başlar. Daha sonra bunu öğretmenin çalgısına hakim olabilmesi, iyi bir müzik bilgisi ve öğretme yetisi takip eder. Böylece öğrenci çalgısı ile içsel bir bütünlük kurarak çalmaktan zevk alacak ve müziği sevecektir. Bu bakımdan çalgı ve çalgı eğitiminin önemi büyüktür.

Piyano eğitimi ise geniş bir ses sınırına sahip olması, entonasyon zorluğu ve bozukluğu yaşanmadan çok sesli kulak eğitiminde kullanılması, Türk ve dünya bestecilerinden oluşan zengin eserler içermesi açısından mesleki müziğin en önemli boyutlarından birini teşkil etmektedir.

AGSL’deki Müzik Bölümü öğrencilerinin programında temel çalgı olarak yer alan piyano dersine yönelik tutumlarını, mezun olduktan sonra da Yüksek Öğretim Kurumlarında (GSF, Konservatuar veya Eğitim Fak.) devam ettireceklerdir. Bu açıdan bakıldığında öğrencinin piyano dersini, severek yapması ve çalması olumlu tutumlar geliştirmesi ve geliştirilmesiyle mümkündür.

“Yeni öğrenmeye başlayan öğrencinin öğrenmeye yönelik istekli olması, karşılaşabileceği güçlükleri yenmede kendisine güven duyması gerektiğini vurgulayan Bloom (1998), heyecan ve ilgi taşıyan öğrencilerin diğer öğrencilere oranla öğrenme hızı ve niteliği açısından üstünlük gösterebildiklerini savunmuştur. Bu yönüyle davranışa ve başarıya yön veren bir etken olarak olumlu tutumların geliştirilmesi müzik eğitiminde önemli bir yer tutmaktadır” (Özmenteş, 2006: 23-29).

“Bu açıdan değerlendirildiğinde öğretmenin mesleğine yönelik tutumu, onun mesleğindeki davranışlarının en güçlü belirleyicilerinden birisi durumunda iken, öğretmenin mesleki tutumlarının niteliği de, öğretmenin algılayış biçimine göre öğrencileri etkileyecektir” (Çetin, 2003: 37).

“Mesleki yeterlik ve duyarlılık kazanmış, sabırlı, alçak gönüllü, dürüst, araştıran, eleştirel düşünebilen, iletişim becerileri gelişmiş, seçkin öğretmenler yetiştirmek müzik eğitimi veren kurumların başlıca hedeflerindedir.

Öğrenciler ise bu anlayış içerisinde, alanıyla ilgili olarak elde etmiş olduğu bilgi, beceri ve tutumlarıyla kendilerini yenilemeli, yapıcı, yaratıcı ve etkin bir birey olmalıdır” (Güdek, 2007: 44).

“Bireyin, istediği amaca ulaşmak için yapacağı davranışlara, bunun sonucunda elde edeceği öğrenme durumuna ve kişilik özelliklerine karşı olumlu bir tutum takınması gereklidir. Böyle bir tutum içinde olmazsa, bireyin öğrenmesi engellenmiş olur. Duruma karşı takınılan olumsuz tutum bireyin sorunu çözmesinde yeteneklerini köstekler, onu beceriksizleştirir. Bireyi yeteneksizleştiren tutumlardan kurtararak, onu istenilen tutumlara yöneltmek ise eğitimin görevidir” (Başaran, 1992: 296).

1.7. Problem

“AGSL Müzik Bölümünde okumakta olan öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumları nelerdir?” cümlesi bir problem cümlesi olarak belirlenmiş ve araştırmaya yön vermiştir.

1.8. Alt Problemler

1. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki 4’üncü sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları hangi düzeydedir?

2. Öğrenci tutumları;

2.1. Cinsiyete,

2.2. İstek düzeyine,

2.3. Enstrüman çalma durumuna,

2.4. Ailelerinde müzikle uğraşma durumuna,

2.5. Ailede piyano çalma durumuna,

2.6. Ailenin ekonomik düzeyine,

2.7. Öğrenim gördüğü şehre göre farklılıklar göstermekte midir?

1.9. Amaç

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümü öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarının belirlenmesi, uygulanan piyano eğitim programına ilişkin öğrencilerin istek ve beklentileri hakkında, verilerin elde edilmesiyle bu konuda program hazırlayan, geliştiren ve uygulayanlara somut bilgiler üretmesi, hem de öğrencilerin piyano dersindeki başarılarının artırılabilmesi açısından son derece önemlidir. Bu sebeple tutumların ölçülmesiyle bireylerin belli bir ifadeye verdikleri tepkileri ölçerek müzik bölümü öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarını belirlemek amaçlanmıştır.

1.10. Önem

Piyano eğitiminde öğrencilerin çalgılarına olan ilgi ve sevgileri, piyano dersinde ilerlemelerinde önemli rol oynamaktadır. Bu ilgi ve sevgi, piyano eğitim sürecinde doğru bir yaklaşım ve etkili bir öğrenmenin gerçekleşmesiyle ancak belli bir beklenti düzeyine ulaşmaktadır. Bu doğrultuda Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde okuyan öğrencilerin piyano dersine ilişkin yaşadığı problemlerin anlaşılması ve bu problemlerin çözüm yollarının ortaya konulması bakımından önem taşımaktadır.

1.11. Sayıtlar

Bu araştırmada;

1. Kaynakların geçerli ve güvenilir olduğu,
2. Araştırma modelinin, araştırmanın konusuna uygun olduğu,
3. Elde edilen anket sonuçları bilgilerinin gerçeği yansıttığı,
4. Örneklemin evreni temsil ettiği,
5. Kullanılacak veri toplama tekniklerinin araştırmanın amacı ve yöntemine uygun olduğu sayıtlılarından yola çıkılmıştır.

1.12. Sınırlılıklar

1. Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Bingöl Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Bolu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Bursa Zeki Müren Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Diyarbakır Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Gaziantep Ticaret Odası Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, İzmir Işlay Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Malatya Abdulkadir Eriş Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Niğde Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve Mersin Nevit Kodallı Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ile,

2. Adı geçen AGSL müzik bölümü öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarının ölçülmesi ile,

3. Araştırmacının sağladığı maddi destek ile sınırlandırılmıştır.

BÖLÜM 2

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Müzik Bölümü öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarını belirlemek amaçlanmıştır. Bunun için bir tutum ölçeği geliştirilmiş ve ilgili literatür taranmış, tutum ve piyano eğitimi araştırmalarında kullanılan çeşitli tutum değişkenleri araştırılmıştır. Bu bölümde, çalışmada kullanılan çalışma grubu, ölçme aracının geliştirilmesi ve veri analizinde kullanılan teknikler açıklanacaktır.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Ankara, İzmir, Bolu, Bursa, Mersin, Gaziantep, Diyarbakır, Bingöl, Malatya, Niğde Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümü 4'üncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Elde Edilmesi

Bu çalışmadaki verilerin elde edilmesinde müzik öğrencilerine uygulanan anketten, kütüphanelerden ve internet ortamından faydalanılmıştır. Anket soruları geliştirilirken piyano dersi üzerine Bahar Güdek ve Enver Tufan'ın geliştirmiş oldukları tutum ölçeğinden yararlanılmıştır.

Veri toplamak için geliştirilmiş ankette ilk bölümde öğrencilerin kişisel bilgilerine yönelik sorular sorulmuş 2'nci bölümde ise ölçeğin iki faktörlü olduğu ve piyano dersine yönelik iki temel yapıyı (hoşnutluk ve değer) yansıttığı düşünülmüştür.

Toplam 30 soru sorulmuş ve ilk 18 soru hoşnutluğu ve geriye kalan 12 soruda değeri ölçmektedir. Bunlardan ilk 18 soru da olumlu ifadeler diğer 12 soruda da

olumsuz ifadelere yer verilmiştir. Piyano dersine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesine ilişkin uygulama sonucunda elde edilen veriler bilgisayar ortamına (SPSS) aktarılmış, olumlu cümleler “Kuvvetle Katılıyorum” seçeneğinden “Asla Katılmam” seçeneğine doğru 5, 4, 3, 2, 1 şeklinde puanlanırken, olumsuz cümleler de bunun tam tersi bir yol izlenerek, “Kuvvetle Katılıyorum” seçeneğinden, “Asla Katılmam” seçeneğine doğru 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde puanlanmıştır. Likert tipi tutum ölçeği kullanılmıştır.

2.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Belirlenen liselerde uygulanan anketlerin geri dönüşünden sonra anketler okunmuş Ölçeğin uygulanmasında elde edilen veriler, SPSS (The Statistical Packet For Social Scinces) paket programına aktarılarak, istatistiksel çözüm yapılmıştır. Uygulama kısmında öncelikle ankete katılan öğrencilerin demografik özelliklerinin frekans ve yüzde dağılımlarına yer verilmiştir. Frekans ve yüzde dağılımları tablo ve pasta grafik yardımı ile gösterilmiştir. Daha sonra öğrencilerin cevaplamış oldukları tutum ölçeği soruları “Hoşnutluk” ve “Değer” alt boyutları için tanımlayıcı istatistiklerle birlikte ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Tutum ölçeğinin güvenirlik analizi için yapılan Cronbach’s Alpha katsayıları her boyut ve genel ölçeğimiz için yeterli çıkmıştır. Ortalama farkı analizlerine geçmeden önce kullanacağımız testin türünü belirlemek amacı ile genel tutum ölçeğimize ve alt boyutlarına normallik testi uygulanmış ve ölçeklerimizin normal dağılmadığı görülmüştür. Bunun üzerine ortalama fark sınamaları için nonparametrik testler tercih edilmiştir. Araştırmanın alt amacına uygun olarak öğrencilerin tutumlarının belirlenmesinde, aritmetik ortalama, standart sapma, tutumlardaki farklılığı ortaya koyabilmek için bağımsız ‘t’ testi uygulanmıştır.

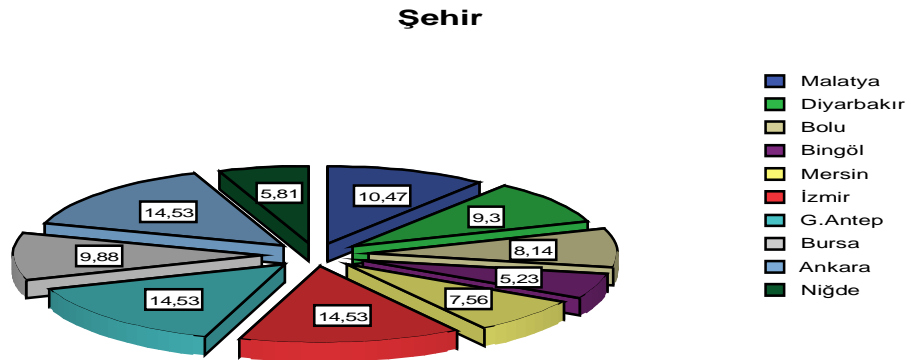
Tez kapsamında; Ankara, İzmir, Bolu, Bursa, Mersin, Gaziantep, Diyarbakır, Bingöl, Malatya ve Niğde gibi Türkiye’nin farklı bölgelerinde eğitim veren Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü 4’üncü sınıf öğrencileri seçilmiştir. Böylece

Ülkemizin farklı bölge ve kültür mozaiklerindeki öğrencilere verilen piyano derslerine yönelik tutumlar araştırılmış; eğitmen-ğrenci-öğrenme ve tutuma yansıtma dörtlüsünden yola çıkararak, anket soruları deneyimli uzmanlar eşliğinde hazırlanıp uygulanmıştır. Anket sonuçları konuyla ilgili uzman kişilerin deneyimleri ışığında hazırlanan istatistiksel lme yöntemleriyle tartışılarak sayısal verilerle ifade edilmiştir.

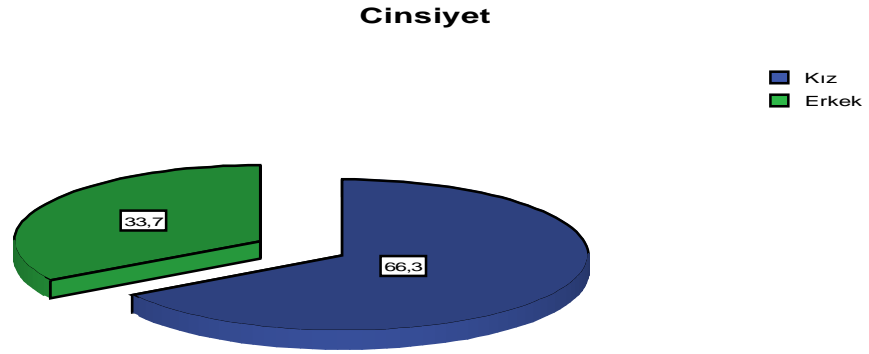
BÖLÜM 3

BULGULAR VE YORUMLAR

Uygulama kısmında öncelikle ankete katılan öğrencilerin demografik özelliklerinin frekans ve yüzde dağılımlarına yer verilmiştir. Frekans ve yüzde dağılımları tablo ve pasta grafik yardımı ile gösterilmiştir. Daha sonra öğrencilerin cevaplamış oldukları tutum ölçeği soruları “Hoşnutluk” ve “Değer” alt boyutları için tanımlayıcı istatistiklerle birlikte ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Tutum ölçeğinin güvenilirlik analizi için yapılan Cronbach’s Alpha katsayıları her boyut ve ölçeğin geneli için 0,91 ile 0,97 arasında çıkmıştır ve güvenilirdir. Ortalama farkı analizlerine geçmeden önce kullanılacak testin türünü belirlemek amacı ile genel tutum ölçeği ve alt boyutlarına normallik testi uygulanmış ve verilerin normal dağılmadığı görülmüştür. Bunun üzerine ortalama fark sınamaları için nonparametrik testler tercih edilmiştir.

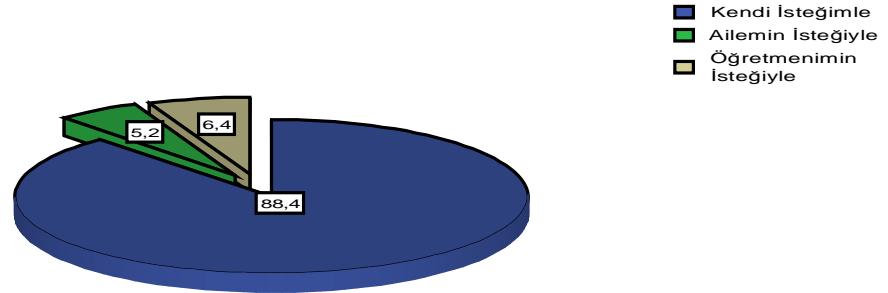


Grafik 1. Öğrencilerin Şehre Göre Yüzde Dağılımları



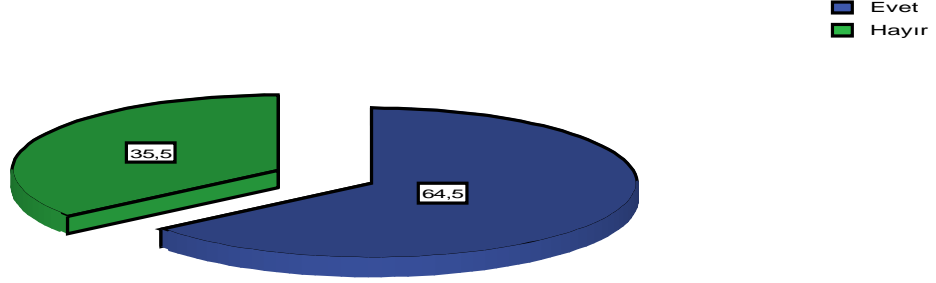
Grafik 2. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Yüzde Dağılımı

AGSL giriş sınavlarına kendi isteğinizle mi yoksa ailenizin/öğretmeninizin isteği ile girdiniz



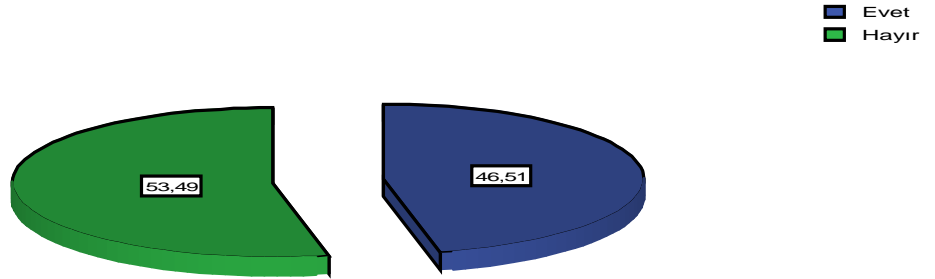
Grafik 3. Öğrencilerin İstek Durumuna Göre Yüzde Dağılımı

AGSL 'ye girmeden önce herhangi bir enstrüman çalıyor muydunuz?



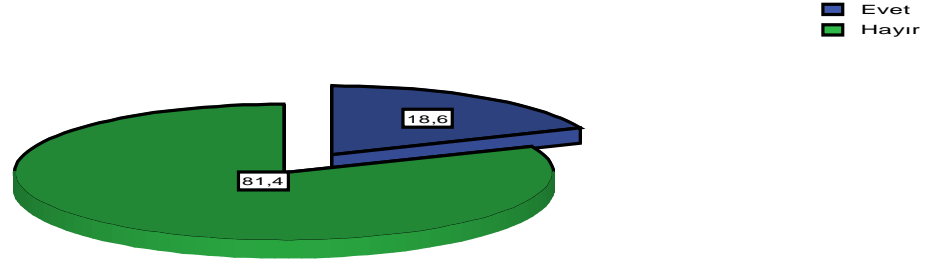
Grafik 4. Öğrencilerin Enstrüman Çalma Durumuna Göre Yüzde Dağılımı

Ailenizde müzikle uğraşan başka birisi var mı ?



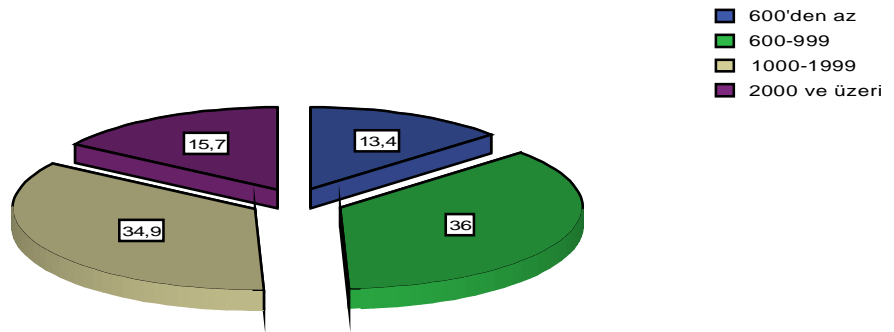
Grafik 5. Öğrencilerin Ailede Müzikle Uğraşan Başka Bireye Göre Yüzde Dağılımı

Ailenizde piyano çalan başka birey var mı?



Grafik 6. Öğrencilerin Ailede Piyano Çalan Başka Bireye Göre Yüzdeleri Dağılımı

Ailenizin ekonomik düzeyi nedir?



Grafik 7. Öğrencilerin Ekonomik Durumuna Göre Yüzdeleri Dağılımı

Aşağıdaki tablolarda araştırmanın örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin hoşnutluk ve değer boyutlarında verdikleri cevaplara ilişkin dağılımlara yer verilmektedir.

Ortalamalarda bulunan değerler; beşli Likert tipi dereceleme ölçeğine ve “olumlu/olumsuz” ifadelerine göre aşağıdaki düzeyleri oluşturmaktadır: (Ölçekte

bulunan puan aralıklarının hesaplanmasında $5-1=4$, $4/5=0,80$ katsayısı esas alınmıştır).

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Şehir	Sayı	%
Malatya	18	10,5
Diyarbakır	16	9,3
Bolu	14	8,1
Bingöl	9	5,2
Mersin	13	7,6
İzmir	25	14,5
G.Antep	25	14,5
Bursa	17	9,9
Ankara	25	14,5
Niğde	10	5,8
Toplam	172	100,0
Cinsiyet	Sayı	%
Kız	114	66,3
Erkek	58	33,7
Toplam	172	100,0
AGSL giriş sınavlarına kendi isteğinizle mi yoksa ailenizin/öğretmeninizin isteği ile girdiniz	Sayı	%
Kendi İsteğimle	152	88,4
Ailemin İsteğiyle	9	5,2
Öğretmenimin İsteğiyle	11	6,4
Toplam	172	100,0
AGSL 'ye girmeden önce herhangi bir enstrüman çalıyor muydunuz?	Sayı	%
Evet	111	64,5
Hayır	61	35,5
Toplam	172	100,0
Ailenizde müzikle uğraşan başka birisi var mı?	Sayı	%
Evet	80	46,5
Hayır	92	53,5
Toplam	172	100,0
Ailenizde piyano çalan başka birey var mı?	Sayı	%
Evet	32	18,6
Hayır	140	81,4
Toplam	172	100,0
Ailenizin ekonomik düzeyi nedir?	Sayı	%
600'den az	23	13,4

600–999	62	36,0
1000–1999	60	34,9
2000 ve üzeri	27	15,7
Toplam	172	100,0

Araştırmaya katılanların %10,5'i Malatya'da, %9,3'ü Diyarbakır'da, %8,1'i Bolu'da, %5,2'si Bingöl'de, %7,6'sı Mersin'de, %14,5'i G.Antep'de, %9,9'u Bursa'da, %14,5'i Ankara'da ve %5,8'i Niğde'de eğitim görmektedir.

Katılımcıların %66,3'ü kız öğrenci, %33,7'si erkek öğrencidir.

Öğrencilerin %88,4'ü AGSL giriş sınavlarına kendi istekleri ile %5,2'si ailesinin isteği ile ve %6,4'ü öğretmenin isteği ile girmiştir.

Katılımcıların %64,5'i AGSL'ye girmeden önce bir enstrüman çalmaktadır ve %35,5'i daha önce herhangi bir enstrüman çalmamıştır.

Araştırmaya katılanların %46,5'inin ailesinde müzikle uğraşan başka kişiler varken, %53,5'inin yoktur.

Öğrencilerin %18,6'sının ailesinde piyano çalan birey vardır, %81,4'ünde yoktur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %13,4'ünün ailelerinin gelir düzeyi 600 TL'den az, %36'sının 600-999 TL arası, %34,9 1000-1999 TL arası ve %15,7'sinin 2000 ve üzeridir.

OLUMLU İFADELERDE BELİRLENEN DÜZEYLER

- 1-1,79: Asla Katılmam
- 1,80-2,59: Katılmam
- 2,60-3,39: Kararsızım
- 3,40-4,19: Katılıyorum
- 4,20-5,00: Kuvvetle Katılıyorum

OLUMSUZ İFADELERDE BELİRLENEN DÜZEYLER

- 1–1,79: Kuvvetle Katılırim
- 1,80–2,59: Katılırim
- 2,60–3,39: Kararsızım
- 3,40–4,19: Katılmam
- 4,20–5,00: Asla Katılmam

Güvenilirlik Analizi

Güvenilirlik ankette yer alan Likert tipi soruların birbirleri ile olan tutarlılığını ve kullanılan ölçeğin ilgilenilen sorunu ne derece yansıttığını ifade eder.

Tablo 2. Ölçekler İçin Güvenirlik Analizi

Ölçekler	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Hoşnutluk	0,972	18
Değer	0,917	12
Genel Tutum Ölçeği	0,973	30

Tutum ölçeği Likert soruları için yapılan güvenilirlik analizine göre hem genel hem de alt boyutlar düzeyinde güvenilirlik katsayıları 0,91 ile 0,97 arasında değişmektedir. Bu değerler kullanılan ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir.

Normallik Testi

Genel ölçeğin ve alt boyutların normal dağılıp dağılmadığını test etmek için Kolmogorav-Smirnov ve Shapiro-Wilk normallik testlerinin her ikisi de uygulanmış ve her iki test sonucu ile de %5 anlam düzeyinde verilerin normal dağılmadığı görülmüştür. ($p < 0,05$)

Tablo 3. Ölçekler İçin Normallik Testi

Ölçekler	Kolmogorov-Smirnov(a)			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	Sd	p	İstatistik	sd	P
Hoşnutluk	0,077	172	0,015	0,968	172	0,001
Değer	0,108	172	0,000	0,922	172	0,000
Genel Tutum Ölçeği	0,091	172	0,001	0,957	172	0,000

Parametrik testlerin uygulanabilmesi için gerekli olan normallik koşulunu sağlamayan ölçeklerimizin grup ortalamaları karşılaştırmalarının nonparametrik testler yardımı ile yapılmasına karar verilmiştir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Hoşnutluk” Alt Boyutunda Verdikleri Cevapların Tanımlayıcı İstatistikleri

Hoşnutluk	N	Min.	Max.	Ort.	ss
Piyano dersini sabırsızlıkla beklerim.	172	1,00	5,00	3,692	1,099
Keşke her ders piyano dersi gibi olsa.	172	1,00	5,00	3,378	1,220
En sevdiğim ders piyano dersidir.	172	1,00	5,00	3,198	1,255
Piyano dersinin saatleri keşke daha fazla olsa.	172	1,00	5,00	3,314	1,362
Beni müziğe bağlayan, piyano dersidir.	172	1,00	5,00	2,924	1,289
Piyano ve piyano dersiyle ilgili konuşmaktan büyük zevk alırım.	172	1,00	5,00	3,459	1,249
Piyano dersini hiç kaçırmak istemem.	172	1,00	5,00	3,494	1,221
Piyano derslerinde verilen her eseri ayırt etmeksizin zevkle çalışırım.	172	1,00	5,00	2,959	1,220
Piyano ders saatlerinin artmasını isterim.	172	1,00	5,00	3,186	1,381
Piyano dersinde verilen ödevleri severek yaparım.	172	1,00	5,00	3,483	1,187
Piyano dersi benim için her zaman önemli olmuştur.	172	1,00	5,00	3,674	1,154
Piyano dersinde huzur bulurum.	172	1,00	5,00	3,488	1,259
Piyano dersine hevesle gelirim.	172	1,00	5,00	3,494	1,282
Piyano dersi ile ilişkili her şeye merak duyarım.	172	1,00	5,00	3,506	1,147
Kendimi bildim bileli piyano dersi almak istemişimdir.	172	1,00	5,00	2,942	1,260
Piyano dersiyle ilgili etkinliklere severek katılırım.	172	1,00	5,00	3,570	1,140
Piyano dersine geç kalmak bile beni çok rahatsız eder.	172	1,00	5,00	3,238	1,231
Piyano derslerine katılmadığımda üzülürüm.	172	1,00	5,00	3,378	1,200

Ankete katılanların “Hoşnutluk” boyutu için verdikleri cevapların ortalamaları incelendiğinde en düşük ortalamaya sahip ifadenin (2,924) “Beni müziğe bağlayan, piyano dersidir.” olduğu görülmektedir. Bulgudan; örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin bu ifade de kararsız kaldıkları söylenebilir. En yüksek ortalamaya (3,692) sahip olan “Piyano dersini sabırsızlıkla beklerim.” ifadesidir. Bu bulgudan da; örneklem grubu öğrencilerinin bahsedilen ifadeye katıldıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Değer” Alt Boyutunda Verdikleri Cevapların Tanımlayıcı İstatistikleri

Değer	N	Min.	Max.	Ort.	ss
Piyano dersinin önümde bir engel gibi olduğunu hissedirim.	172	1,00	5,00	3,953	1,189
AGSL’yi bitirdikten sonra asla piyano dersi ile ilgili bir şey görmek istemiyorum.	172	1,00	5,00	3,936	1,325
Bence piyano dersi müzik öğretmenleri için gereksizdir.	172	1,00	5,00	4,529	0,827
Piyano dersinin benim yeteneğimi ortaya çıkaramadığını düşünürüm.	172	1,00	5,00	3,762	1,282
Piyano derslerinin neden zorunlu olduğunu anlayamıyorum.	172	1,00	5,00	3,744	1,365
Piyano dersinden sonra kendimi bıkkın hissedirim.	172	1,00	5,00	3,645	1,198
Piyano dersi sıkıcı bir derstir.	172	1,00	5,00	3,837	1,198
Piyano dersinin beklentilerime cevap vermediğini düşünürüm.	172	1,00	5,00	3,709	1,319
Piyano dersi hiçbir zaman ilgimi çekmedi.	172	1,00	5,00	3,901	1,273
Piyano dersinden keyif almıyorum.	172	1,00	5,00	3,814	1,298
Piyano dersi seçmeli bir ders olsa çok sevinirim.	172	1,00	5,00	3,413	1,426
Piyano dersi olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünüyorum.	172	1,00	5,00	1,953	1,164

Öğrencilerin “Değer” boyutu için verdikleri cevapların ortalamaları incelendiğinde en düşük ortalamanın (1,953) “Piyano dersi olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünüyorum.” ifadesi olduğu görülmektedir. Bu bulgudan; örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin çoğunluğunun, piyano dersi olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağı görüşünde oldukları söylenebilir. “Piyano dersinin önümde bir engel gibi olduğunu hissedirim.”

ifadesinde bulunan ortalama değerden (3,953) ise; örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin çoğunluğunun bu ifadeye katılmadıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 6. Ölçek Sorularına Verilen Cevapların Kız ve Erkek Öğrenciler İçin Ortalamalarının Değerlendirilmesi

Ölçek Soruları	Cinsiyet			
	Kız		Erkek	
	Ort	Ss	Ort	Ss
Piyano dersini sabırsızlıkla beklerim.	3,89	0,96	3,29	1,24
Keşke her ders piyano dersi gibi olsa.	3,54	1,10	3,05	1,38
En sevdiğim ders piyano dersidir.	3,39	1,20	2,81	1,28
Piyano dersinin saatleri keşke daha fazla olsa.	3,43	1,30	3,09	1,45
Beni müziğe bağlayan, piyano dersidir.	3,09	1,24	2,60	1,32
Piyano ve piyano dersiyle ilgili konuşmaktan büyük zevk alırım.	3,73	1,12	2,93	1,34
Piyano dersini hiç kaçırmak istemem.	3,65	1,12	3,19	1,36
Piyano derslerinde verilen her eseri ayırt etmeksizin zevkle çalışırım.	3,00	1,26	2,88	1,16
Piyano ders saatlerinin artmasını isterim.	3,30	1,35	2,97	1,43
Piyano dersinde verilen ödevleri severek yaparım.	3,59	1,17	3,28	1,21
Piyano dersi benim için her zaman önemli olmuştur.	3,86	1,08	3,31	1,22
Piyano dersinde huzur bulurum.	3,65	1,20	3,17	1,33
Piyano dersine hevesle gelirim.	3,66	1,21	3,17	1,37
Piyano dersi ile ilişkili her şeye merak duyarım.	3,70	1,06	3,12	1,23
Kendimi bildim bileli piyano dersi almak istemişimdir.	3,13	1,25	2,57	1,20
Piyano dersiyle ilgili etkinliklere severek katılırım.	3,75	1,05	3,22	1,23
Piyano dersine geç kalmak bile beni çok rahatsız eder.	3,39	1,17	2,93	1,30
Piyano derslerine katılmadığımda üzülürüm.	3,55	1,11	3,03	1,31
Piyano dersinin önümde bir engel gibi olduğunu hissederim.	4,09	1,14	3,69	1,25
AGSL'yi bitirdikten sonra asla piyano dersi ile ilgili bir şey görmek istemiyorum.	4,16	1,22	3,50	1,43
Bence piyano dersi müzik öğretmenleri için gereksizdir	4,63	0,76	4,33	0,93
Piyano dersinin benim yeteneğimi ortaya çıkaramadığını düşünürüm.	3,91	1,25	3,47	1,30
Piyano derslerinin neden zorunlu olduğunu anlayamıyorum.	3,90	1,30	3,43	1,44

Piyano dersinden sonra kendimi bıkkın hissedirim.	3,82	1,15	3,29	1,21
Piyano dersi sıkıcı bir derstir.	4,06	1,07	3,40	1,31
Piyano dersinin beklentilerime cevap vermediğini düşünürüm.	3,91	1,24	3,31	1,39
Piyano dersi hiçbir zaman ilgimi çekmedi.	4,17	1,14	3,38	1,36
Piyano dersinden keyif almıyorum.	4,04	1,18	3,36	1,41
Piyano dersi seçmeli bir ders olsa çok sevinirim.	3,75	1,26	2,76	1,51
Piyano dersi olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünüyorum.	1,89	1,09	2,07	1,30

Yukarıda kız ve erkek öğrencilerin her soru için verdikleri cevapların ortalamaları ayrı ayrı görülmektedir. Ortalamaları karşılaştırarak incelediğimizde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre sorulara daha yüksek puanlar verdikleri, dolayısı ile daha olumlu cevaplar verdikleri söylenebilir.

Araştırmanın Hipotezlerine İlişkin Analizler

Bu bölümde ise örneklem grubunun ölçeklerden aldıkları puanlar ile demografik özellikleri arasındaki analizlere yer verilmiştir. Normal dağılıma uymayan veriler için nonparametrik testler olan Mann-Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi kullanılmıştır.

Mann-Whitney U testi bağımsız örnekler için uygulanan t-testlerinin parametrik olmayan alternatifidir. T- testinde olduğu gibi, iki grubun ortalamalarının karşılaştırılması yerine, Mann-Whitney U testi grupların meydanlarını karşılaştırır. Sürekli değişkenlerin, iki grup içerisinde, değerlerini sıralı hale dönüştürür. Böylece, iki grup arasındaki sıralamanın farklı olup olmadığını değerlendirir. Değerler sıra haline dönüştürüldüğü için değerlerin asıl dağılımları önemli değildir.

Kruskal Wallis testi gruplar arası tek yönlü varyans analizinin parametrik olmayan alternatifidir. Bu analiz sürekli değişkenler için üç ya da daha fazla grup için karşılaştırma yapmayı sağlar. Değerler sıralı hale çevrilir ve her grup için sıralı ortalamalar karşılaştırılır. Bu bir gruplar arası analizdir.

Tablo 7. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Şehir Değişkenine Göre “Hoşnutluk” ve “Değer” Alt Boyutlarında Toplam Tutum Puanları ve Analiz Sonuçları

Ölçekler	Şehir	N	SO	X ²	sd	P
Hoşnutluk	Malatya	18	84,50	12,04	9	0,211
	Diyarbakır	16	99,38			
	Bolu	14	92,93			
	Bingöl	9	63,83			
	Mersin	13	78,42			
	İzmir	25	84,16			
	G.Antep	25	96,26			
	Bursa	17	103,62			
	Ankara	25	64,52			
	Niğde	10	98,70			
	Toplam	172				
Değer	Malatya	18	86,53	11,707	9	0,23
	Diyarbakır	16	97,06			
	Bolu	14	95,18			
	Bingöl	9	51,72			
	Mersin	13	74,92			
	İzmir	25	92,38			
	G.Antep	25	92,52			
	Bursa	17	100,29			
	Ankara	25	68,84			
	Niğde	10	94,70			
	Toplam	172				
Genel Tutum Ölçeği	Malatya	18	85,58	12,995	9	0,163
	Diyarbakır	16	98,38			
	Bolu	14	92,50			
	Bingöl	9	55,28			
	Mersin	13	77,35			
	İzmir	25	86,70			
	G.Antep	25	96,10			
	Bursa	17	103,85			
	Ankara	25	65,80			
	Niğde	10	98,50			
	Toplam	172				

Öğrencilerin ölçeklerden almış oldukları puanların, şehir değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal

Wallis-H testi sonucunda, gruplar arasında $-p$ değeri 0.05’den büyük bulunduğu için- istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Tablo 8. Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre “Hoşnutluk” ve “Değer” Alt Boyutlarında Toplam Tutum Puanları ve Analiz Sonuçları

Ölçekler	Cinsiyet	N	ST	SO	U	z	p
Hoşnutluk	Kız	114	10685,0	93,73			
	Erkek	58	4193,0	72,29	2482	-2,67	0,008
	Toplam	172					
Değer	Kız	114	11060,0	97,02			
	Erkek	58	3818,0	65,83	2107	-3,889	0,000
	Toplam	172					
Genel Tutum Ölçeği	Kız	114	10844,5	95,13			
	Erkek	58	4033,5	69,54	2322	-3,186	0,001
	Toplam	172					

ST: Sıra Toplamları; SO: Sıra Ortalamaları, $p < 0.05$

Tablodan da anlaşılacağı üzere, öğrencilerin ölçeklerden almış oldukları puanların, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda, gruplar arasında kız öğrencilerin lehine istatistiksel açıdan $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Kız öğrencilerin sorulara verdikleri cevaplar erkek öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha olumludur.

Tablo 9. Öğrencilerin Tercih İsteği Değişkenine Göre “Hoşnutluk” ve “Değer” Alt Boyutlarında Toplam Tutum ve Analiz Sonuçları

Ölçekler	AGSL giriş sınavlarına kendi isteğinizle mi girdiniz?	N	SO	X ²	Sd	p
Hoşnutluk	Kendi İsteğimle	152	85,94	0,887	2	0,642
	Ailemin İsteğiyle	9	80,33			
	Öğretmenimin İsteğiyle	11	99,32			
	Toplam	172				
Değer	Kendi İsteğimle	152	86,32	0,494	2	0,781
	Ailemin İsteğiyle	9	79,39			
	Öğretmenimin İsteğiyle	11	94,82			
	Toplam	172				
Genel Tutum Ölçeği	Kendi İsteğimle	152	86,24	0,631	2	0,729
	Ailemin İsteğiyle	9	78,94			
	Öğretmenimin İsteğiyle	11	96,23			
	Toplam	172				

SO: Sıra Ortalamaları, p<0.05

Öğrencilerin ölçeklerden almış oldukları puanların, tercih isteği değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda, gruplar arasında istatistiksel açıdan p değeri 0.05’den büyük bulunduğu için anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Tablo 10. Öğrencilerin AGSL'ye Girmeden Önce Bir Enstrüman Çalma Durumu Değişkenine Göre "Hoşnutluk" ve "Değer" Alt Boyutlarında Toplam Tutum Puanları ve Analiz Sonuçları

Ölçekler	AGSL 'ye girmeden önce herhangi bir enstrüman çalıyor muydunuz?	N	ST	SO	U	z	p
Hoşnutluk	Evet	111	87,82	9.748,50			
	Hayır	61	84,09	5.129,50	3238	-0,407	0,638
	Toplam	172					
Değer	Evet	111	87,99	9.766,50			
	Hayır	61	83,80	5.111,50	3220	-0,529	0,597
	Toplam	172					
Genel Tutum Ölçeği	Evet	111	88,14	9.783,50			
	Hayır	61	83,52	5.094,50	3203	-0,583	0,506
	Toplam	172					

ST: Sıra Toplamları; SO: Sıra Ortalamaları; p<0.05

Öğrencilerin ölçeklerden almış oldukları puanların, AGSL'ye girmeden önce bir enstrüman çalma durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda, gruplar arasında istatistiksel açıdan $p>0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Tablo 11. Öğrencilerin Ailede Müzikle Uğraşan Başka Biri Olması Durumu Değişkenine Göre “Hoşnutluk” ve “Değer” Alt Boyutlarında Toplam Tutum Puanları ve Analiz Sonuçları

Ölçekler	Ailenizde müzikle uğraşan başka birisi var mı?	N	ST	SO	U	z	p
Hoşnutluk	Evet	80	80,83	6.466,00			
	Hayır	92	91,43	8.412,00	3,226	-1,394	0,163
	Toplam	172					
Değer	Evet	80	83,46	6.677,00			
	Hayır	92	89,14	8.201,00	3437	-0,747	0,455
	Toplam	172					
Genel Tutum Ölçeği	Evet	80	81,20	6.496,00			
	Hayır	92	91,11	8.382,00	3256	-1,302	0,193
	Toplam	172					

Tablodan görüldüğü gibi öğrencilerin ölçeklerden almış oldukları puanların, ailede müzikle uğraşan başka birinin olması durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda, gruplar arasında istatistiksel açıdan p değeri 0.05’den büyük bulunduğundan anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Tablo 12. Öğrencilerin Ailede Piyano Çalan Başka Birinin Olması Durumu Değişkenine Göre “Hoşnutluk” ve “Değer” Alt Boyutlarında Toplam Tutum Puanları ve Analiz Sonuçları

Ölçekler	Ailenizde piyano çalan başka birey var mı?	N	ST	SO	U	z	p
Hoşnutluk	Evet	32	77,72	2487,0			
	Hayır	140	88,51	12391,0	1959	-	0,269
	Toplam	172				1,106	
Değer	Evet	32	80,39	2572,5			
	Hayır	140	87,90	12305,5	2044	-0,77	0,441
	Toplam	172					
Genel Tutum Ölçeği	Evet	32	78,50	2512,0			
	Hayır	140	88,33	12366,0	1984	-	0,314
	Toplam	172				1,007	

ST: Sıra Toplamları; SO: Sıra Ortalamaları; p<0.05

Öğrencilerin ölçeklerden almış oldukları puanların, ailede piyano çalan başka birinin olması durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda, gruplar arasında istatistiksel açıdan p değeri 0.05’den büyük bulunduğundan anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Tablo 13. Öğrencilerin Gelir Değişkenine Göre “Hoşnutluk” ve “Değer” Alt Boyutlarında Toplam Tutum Puanları ve Analiz Sonuçları

Ölçekler	Ailenizin ekonomik düzeyi nedir?	N	SO	X ²	sd	P
Hoşnutluk	600'den az	23	77,22	2,172	3	0,538
	600-999	62	87,01			
	1000-1999	60	92,53			
	2000 ve üzeri	27	79,83			
	Toplam	172				
Değer	600'den az	23	70,93	2,66	3	0,447
	600-999	62	89,38			
	1000-1999	60	87,78			
	2000 ve üzeri	27	90,31			
	Toplam	172				
Genel Tutum Ölçeği	600'den az	23	73,76	2,22	3	0,528
	600-999	62	88,06			
	1000-1999	60	91,23			
	2000 ve üzeri	27	83,28			
	Toplam	172				

SO: Sıra Ortalamaları

Öğrencilerin ölçeklerden almış oldukları puanların, gelir değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda, gruplar arasında istatistiksel açıdan p değerleri 0.05'den büyük olduğundan anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

BÖLÜM 4

SONUÇ VE ÖNERİLER

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki müzik bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin piyano dersine ilişkin tutumlarındaki sonuçlar aşağıda verilmektedir:

4.1. SONUÇ

4.1.1. Öğrencilerin Kişisel Özellikleri

4.1.1.1. Örnekleme giren öğrencilerin % 33,7'si kız, % 66,3'ü erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

4.1.1.2. Örnekleme giren öğrencilerin çoğunluğu (% 88,4); AGSL sınavlarına kendi isteğiyle girmiştir.

4.1.1.3. Örnekleme giren öğrencilerin çoğunluğu (%64,5); AGSL' ye girmeden önce bir enstrüman çalmaktadır.

4.1.1.4. Örnekleme giren öğrencilerin yarıya yakın bir bölümünde (%46,51) ailesinde müzikle uğraşan birisi bulunmakta iken; % 53,49'unun ailesinde müzikle uğraşan bireyin bulunmadığı tespit edilmiştir.

4.1.1.4. Örnekleme giren öğrencilerin %18,6'sının ailesinde piyano çalan bir birey vardır, %81,4' ünde ise bulunmamaktadır.

4.1.1.6. Örnekleme giren öğrencilerin % 10,5 Malatya, % 9,3 Diyarbakır, % 8,1 Bolu, % 5,2 Bingöl, %7,6 Mersin, % 14,5 İzmir, %14,5 G. Antep, % 9,9 Bursa, %14,5 Ankara, %5,8 Niğde AGSL Liselerinde eğitim görmektedir. Toplam 172 öğrenci katılmıştır.

4.1.1.7. Örnekleme giren öğrencilerin %13,4'ünün gelir düzeyi 600TL' den az, % 36 sınıfın 600-999 TL arası, %34,9 1000-1999TL arası ve % 15,7 sınıfın 2000YTL ve üzeri olduğu tespit edilmiştir.

4.1.2. Öğrencilerin Piyano Dersine Yönelik Tutumları

4.1.2.1. Araştırmanın birinci alt problemi, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki 4. Sınıf müzik bölümü öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarının nasıl olduğuyla ilgilidir. Bu yöndeki bulgular değerlendirildiğinde;

Öğrencilerin “Hoşnutluk” soruları için verdikleri cevapların ortalamaları incelendiğinde en düşük ortalamanın (2,924) “Beni müziğe bağlayan, piyano dersidir.” ifadesidir. Bu bulgudan örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin bu ifadeye kararsız kaldıkları sonucuna varılmıştır. En yüksek ortalamaya (3,692) sahip olan ifade ise “Piyano dersini sabırsızlıkla beklerim.”dir. Bu bulguya göre de; örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin bu ifadeye katılmakta oldukları anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin “Değer soruları için verdikleri cevapların ortalamaları incelendiğinde (1,953) örneklem grubunun “Piyano dersi olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünüyorum.” ifadesine katıldıkları sonucuna varılmıştır. “Piyano dersinin önümde bir engel gibi olduğunu hissedirim.” ifadesine ise örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 3,953’lük ortalama ile katılmadıkları anlaşılmaktadır. Bu iki bulgunun birbirlerini destekler nitelikte oldukları çıkarımını yapmak da mümkündür.

4.1.2.2. Araştırmanın ikinci alt problemi Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Müzik Bölümü Öğrencilerinin Piyano Dersine yönelik tutumlarının cinsiyetlerine göre farklılık oluşturup oluşturmadığının saptanmasıdır. Bu açıdan bulgular değerlendirildiğinde;

Kız ve erkek öğrencilerin her soru için verdikleri cevapların ortalamaları ayrı ayrı görülmektedir. Ortalamaları karşılaştırarak incelediğimizde kız öğrencilerin ölçeğin toplamından ve alt boyutlarından (“hoşnutluk” ve “değer” alt boyutlarından) almış oldukları tutum puanlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu, dolayısı ile daha olumlu cevaplar verdikleri tespit edilmiştir.

4.1.2.3. Araştırmanın üçüncü alt problemi Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Müzik Bölümü Öğrencilerinin Piyano dersine yönelik tutumlarının istek düzeyine göre farklılık oluşturup oluşturmadığının saptanmasıdır. Bu açıdan bulgular değerlendirildiğinde;

Öğrencilerin ölçeklerden almış oldukları puanların, tercih isteği değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda, “hoşnutluk” ve “değer” alt boyutlarından almış oldukları tutum puanlarında gruplar arasında istatistiksel açıdan $p<0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

4.1.2.4. Araştırmanın üçüncü alt problemi Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Müzik Bölümü Öğrencilerinin Piyano dersine yönelik tutumlarının enstrüman çalma durumuna göre farklılık oluşturup oluşturmadığının saptanmasıdır. Bu açıdan bulgular değerlendirildiğinde;

Öğrencilerin ölçeklerden almış oldukları puanların, AGSL’ ye girmeden önce bir enstrüman çalma durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda, “hoşnutluk” ve “değer” alt boyutlarında almış oldukları tutumlarda gruplar arasında istatistiksel açıdan $p<0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

4.1.2.4. Araştırmanın dördüncü alt problemi Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Müzik Bölümü Öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarının ailede müzikle uğraşma durumuna göre farklılık oluşturup oluşturmadığının saptanmasıdır. Bu açıdan bulgular değerlendirildiğinde;

Öğrencilerin ölçeklerden almış oldukları puanların, ailede müzikle uğraşan başka birinin olması durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda; ölçeğin toplamından ve alt boyutlarından (“hoşnutluk” ve “değer” alt boyutlarından) almış

oldukları tutum puanlarının gruplar arasında istatistiksel açıdan $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmadığı görülmüştür.

4.1.2.6. Araştırmanın beşinci alt problemi Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Müzik Bölümü Öğrencilerinin Piyano dersine yönelik tutumlarının ailede piyano çalma durumuna göre farklılık oluşturup oluşturmadığının saptanmasıdır. Bu açıdan bulgular değerlendirildiğinde;

Öğrencilerin ölçeklerden almış oldukları puanların, ailede piyano çalan başka birinin olması durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda; ölçeğin toplamından ve alt boyutlarından (“hoşnutluk” ve “değer” alt boyutlarından) almış oldukları tutum puanlarında gruplar arasında istatistiksel açıdan $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

4.1.2.7. Araştırmanın altıncı alt problemi Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Müzik Bölümü Öğrencilerinin Piyano dersine yönelik tutumlarının ailenin ekonomik düzeyine göre farklılık oluşturup oluşturmadığının saptanmasıdır. Bu açıdan bulgular değerlendirildiğinde;

Öğrencilerin ölçeklerden almış oldukları puanların, gelir değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda ölçeğin toplamından ve alt boyutlarından (“hoşnutluk” ve “değer” alt boyutlarından) almış oldukları tutumlarda, gruplar arasında istatistiksel açıdan $p > 0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

4.1.2.8. Araştırmanın yedinci alt problemi Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Müzik Bölümü Öğrencilerinin Piyano dersine yönelik tutumlarının şehir değişkenine göre farklılık oluşturup oluşturmadığının saptanmasıdır. Bu açıdan bulgular değerlendirildiğinde;

Öğrencilerin ölçeklerden almış oldukları puanların, şehir değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal

Wallis-H testi sonucunda, ölçeğin toplamından ve alt boyutlarından (“hoşnutluk” ve “değer” alt boyutlarından) almış oldukları tutumlarda gruplar arasında istatistiksel açıdan $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Bütün bunlar ışığında, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde verilen piyano eğitiminin, belirlenen piyano dersi programı çerçevesinde bu derse yönelik tutumlarının olumlu olduğu görülmektedir.

4.2. ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına göre şu önerilerin sunulması mümkündür:

Bu araştırmanın sonuçlarından örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin piyano dersinin, temel bir ders ve çalgı olduğunun bilincine ulaşmış, piyano dersine yönelik olumlu bir tutum sergilemiş oldukları anlaşılmaktadır. Ancak daha somut verilere ulaşılabilmesi için, bu araştırmada kullanılan anketin daha büyük örneklem grubuna/gruplarına uygulanması mümkündür. Anketin yanı sıra verilerin çeşitlendirilebilmesi için öğrenci, öğretmen ve öğretim üyeleriyle görüşme yapılabilir.

Bu araştırmayı izleyecek bir diğer araştırmada; öğrencilerin piyano dersine ilişkin tutumları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunup bulunmadığı incelenebilir. Bunun gibi öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumlarıyla daha farklı değişkenler arasındaki ilişkiler de incelenebilir. (Örneğin; kişilik özellikleri/tipleri, çalgıya fiziksel yatkınlık, çalgıya bağlılık, özyeterlilik... vb.).

Yine bir diğer araştırma da; öğrencilerin farklı çalgı eğitimi derslerine ilişkin tutumları karşılaştırılmalı incelenebilir. Çalgı eğitimi derslerine ilişkin tutumlarla işitme-teori-tarih gibi derslere ilişkin tutumların karşılıklı olarak incelenmesi de mümkündür.

KAYNAKÇA

- AKBULUT, Efe (2006). **Günümüz Müzik Eğitimsi Nasıl Olmalıdır?**, Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.
- ALLPORT, Floyd Henry (1924). **Social Psychology**. Cambridge: The Riverside Press.
- ARKONAÇ, Sibel Ayşen (1998). Sosyal Psikoloji. İstanbul: Alfa Yayınları.
- BAŞARAN, İbrahim Ethem (1992). **Eğitim Psikolojisi-Modern Eğitimin Psikolojik Temelleri**. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- BLOOM, Benjamin S. (1979). **İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- CARLSMITH, J. M. & FREEDMAN, J. L. & SEARS, D. O. (1993). **Introduction to Psychologie**. Çeviren: Prof. Dr. Ali DÖNMEZ. Ankara: İmge Kitapevi Yayınları
- CİVAN, Kamil (2006). **Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Müzik Bölümü Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumları**. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- CÜCELOĞLU, Doğan (2003). **İnsan ve Davranışları**. İstanbul: Remzi Kitapevi
- ÇETİN, Şaban (2003). **Anadolu Öğretmen Lisesi ve Düz Lise Çıkışlı Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi).
- FENMEN, Mithat (1991). **Müzikçinin Elkitabı**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- GÖRSEV, Selahattin (1996). **I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu**. Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları.

- GÜDEK, Bahar (2007). **Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrenciye Ait Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- GÜDEK, Bahar (2008). **Piyano Dersi Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi**. Ankara: Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi.
- HOGG, Michael A. & VAUGHAN, Graham M. (2007). **Social Psychology**. Çevirenler: İbrahim Yıldız, Aydın Gelmez. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- İNCEOĞLU, Metin (2004). **Tutum, Algı, İletişim**. Ankara: Elips Yayınevi.
- KAĞITÇIBAŞI, Çiğdem (2006). **Yeni İnsan ve İnsanlar**. İstanbul: Evrim Yayınevi
- KAHN, Arnold S. (1984). **Social Psychology**. Amerika Birleşik Devletleri: Wm. C. Brown Publishers.
- KALAYCI, Şeref (2006). **SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri**. Ankara: Asil Yayınevi.
- KILIÇ, Ilgım (2003). **Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Piyano Eğitiminde Başarıyı Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi**
- KILIÇ, Ilgım (2007). **G. E. F. İnönü, Niğde Üniversitesi Müzik Eğitimi ABD/ASD 1. Sınıf Öğrencilerinin Piyano Eğitimlerinde Başarılarını Etkileyen Etmenlere İlişkin Görüşleri**. Ankara: Mavi Nota E-Müzik Gazetesi Yayımlanan Sayı: 426
- KUTLUK, Özer (2001). **Türkiye'deki Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Piyano Eğitimi**. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- MEB (2006). **Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Dersi Öğretim Programı**. Ankara: <http://ogm.meb.gov.tr/>

- MORGAN, Clifford T. (2000). **A Brief Introduction to Psychology**. Ankara: Meteksan Yayınevi.
- ÖZMENTEŞ, Gökmen (2006). **Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi**. İlköğretim Online Hakemli Dergi.
- SHAVER, Kelly G. (1981). **Principles of Social Psychology**. Cambridge: Winthrop Publishers.
- SİLAH, Mehmet (2000). **Sosyal Psikoloji**. Ankara: Gazi Kitabevi.
- ŞERİF, Carolyn W. & ŞERİF, Muzaffer (1996). **An Outline of Social Psychology - II**. Çevirenler: M. Atakay, A. Yavuz. İstanbul: Sosyal Yayınlar.
- TANRIVERDİ, Ayfer (1997). **Filarmoni Sanat Dergisi - Güzel Sanatlar Eğitiminde Müzik Eğitime Bakış ve Müzik Eğitimi İçerisinde Çalgı Eğitiminin Toplumsal Boyutu**.
- TAVŞANCIL, Ezel (2006). **Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi**. Ankara: Nobel Yayınevi.
- TEMEL, H. & ORAL, B.& AVONOĞLU, Y. (2000). **Çağdaş Eğitim - Kimya Öğrencilerinin Deneye Yönelik Tutumları ile Titrimeri Deneylerini Planlama ve Uygulamaya İlişkin Bilgi ve Becerileri Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi**. Sayı:264
- UÇAN, Ali (1994). **Müzik Eğitimi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- UÇAN, Ali (1996). **İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

EKLER

EK-1. Anket Formu

AÇIKLAMA

Bu anket ‘‘AGSL Mzk Bölümü ğrencilerinin Piyano Dersine Yönelik Tutumlarını Etkileyen Faktörler’’ adlı tez çalışmasının oluşturulmasında veri toplama amacıyla AGSL ’de öğrenim görmekte olan son sınıf öğrencilerine uygulamak üzere hazırlanmıştır.

Bu anketin sonuçlarına göre AGSL Mzk Bölümü ğrencilerinin Piyano dersine ve çalgıya karşı olumlu bir tutum ve yaklaşım içinde olmaları ve güdülenmeleri için gereken özenin gösterilmesinin Piyano eğitiminde önemli bir yer aldığı varsayımının ortaya çıkarılması düşünülmektedir.

Anketin amaca ulaşması sizin soruları eksiksiz ve içtenlikle cevaplandırmanıza bağlıdır. İlginiz ve yardımlarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz?

() Kız () Erkek

2. AGSL giriş sınavlarına kendi isteğinizle mi yoksa ailenizin/öğretmeninizin isteği ile mi girdiniz?

() Kendi isteğimle () Ailemin isteğiyle () ğretmenimin isteğiyle

3. AGSL ’ye girmeden önce herhangi bir enstrüman çalıyor muydunuz?

() Evet () Hayır

4. Ailenizde müzikle uğraşan başka birisi var mı?

() Evet () Hayır

4. Ailenizde piyano çalan başka birey var mı?

() Evet () Hayır

6. Ailenizin ekonomik düzeyi nedir?

() 600 TL veya daha az () 600 – 999 TL

() 1000-1999 TL () 2000 TL veya daha fazla

AGSL Öğrencilerinin Piyano Dersine Yönelik Tutumları İle İlgili Sorular

1. Piyano dersini sabırsızlıkla beklerim.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

2. Keşke her ders piyano dersi gibi olsa.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

3. En sevdiğim ders piyano dersidir.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

4. Piyano dersinin saatleri keşke daha fazla olsa.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

4. Beni müziğe bağlayan, piyano dersidir.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

6. Piyano ve piyano dersiyle ilgili konuşmaktan büyük zevk alırım.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

7. Piyano dersini hiç kaçırmak istemem.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

8. Piyano derslerinde verilen her eseri ayırt etmeksizin zevkle çalışırım.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

9. Piyano ders saatlerinin artmasını isterim.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

10. Piyano dersinde verilen ödevleri severek yaparım.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

11. Piyano dersi benim için her zaman önemli olmuştur.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

12. Piyano dersinde huzur bulurum.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

13. Piyano dersine hevesle gelirim.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

14. Piyano dersi ile ilişkili her şeye merak duyarım.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

14. Kendimi bildim bileli piyano dersi almak istemişimdir.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

16. Piyano dersiyile ilgili etkinliklere severek katılıyorum.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

17. Piyano dersine geç kalmak bile beni çok rahatsız eder.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

18. Piyano derslerine katılamadığımda üzülürüm.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

19. Piyano dersinin önümde bir engel gibi olduğunu hissedirim.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

20. AGSL'yi bitirdikten sonra asla piyano dersi ile ilgili birşey görmek istemiyorum.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

21. Bence piyano dersi müzik öğretmenleri için gereksizdir.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

22. Piyano dersinin benim yeteneğimi ortaya çıkaramadığını düşünürüm.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

23. Piyano derslerinin neden zorunlu olduğunu anlayamıyorum.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

24. Piyano dersinden sonra kendimi bıkkın hissederim.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

24. Piyano dersi sıkıcı bir derstir.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

26. Piyano dersinin beklentilerime cevap vermediğini düşünürüm.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

27. Piyano dersi hiçbir zaman ilgimi çekmedi.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

28. Piyano dersinden keyif almıyorum.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

29. Piyano dersi seçmeli bir ders olsa çok sevinirim.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

30. Piyano dersi olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünüyorum.

()Kuvvetle Katılıyorum ()Katılıyorum ()Kararsızım ()Katılmam ()Asla Katılmam

ÖZLEM KILINÇER

Araştırmacı

EK-2

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ
HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ

Müzik Alanı

DERS KATEGORİLERİ	DERSLER	9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF
ORTAK DERSLER	DİL VE ANLATIM	2	2	2	2
	TÜRK EDEBİYATI	3	3	3	3
	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLÂK BİLGİSİ	1	1	1	1
	TARİH	2	2	-	-
	T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	2	-
	COĞRAFYA	2	2	-	-
	MATEMATİK	4	4	-	-
	FİZİK	2	-	-	-
	KİMYA	2	-	-	-
	BİYOLOJİ	2	-	-	-
	SAĞLIK BİLGİSİ	-	2	-	-
	FELSEFE	-	-	2	-
	YABANCI DİL	6	3	3	3
	BEDEN EĞİTİMİ	2	-	-	-
	MİLLÎ GÜVENLİK BİLGİSİ	-	1	-	-
	TRAFİK VE İLK YARDIM	-	-	1	-
	TOPLAM	28	20	14	9
ALAN DERSLERİ	MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA	1	2	4	4
	PİYANO	1	2	2	2
	TÜRK VE BATI MÜZİĞİ ÇALGILARI	1	2	2	2
	TÜRK MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	1	1	2	2
	BATI MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	1	1	2	2
	ÇOK SESLİ TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ	1	-	-	-
	MÜZİK BİÇİMLERİ	-	-	-	1
	TÜRK MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI	-	-	2	2
	BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI	-	-	2	2
	BATI MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	1	-
	GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	-	1
	DİJİTAL MÜZİK	-	-	1	-
	BİREYSEL SES EĞİTİMİ	-	-	-	1
	TOPLAM	6	8	18	19

SEÇMELİ DERSLER	RESİM (2) BEDEN EĞİTİMİ (2) TARİH (2) COĞRAFYA (2) MATEMATİK (2) GEOMETRİ (2) PSİKOLOJİ (2) SOSYOLOJİ (2) MANTIK (2) SEÇMELİ YABANCI DİL(2) SANAT TARİHİ (2) GİRİŞİMCİLİK (1) BİLGİ KURAMI (1) PROJE HAZIRLAMA (1) BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ (2) DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI (1) ÇALGI BAKIM VE ONARIMI (1) SOSYAL ETKİNLİK (2)				
Alınabilecek Ders Saati Sayısı		-	6	2	6
REHBERLİK		1	1	1	1
TOPLAM DERS SAATİ		35	35	35	35

Not:

1. Yıl sonu başarı ortalaması ile başarılı sayılmayacak dersler; Dil ve Anlatım dersi ile Müziksel İşitme Okuma ve Yazma dersidir.
2. Seçmeli Yabancı Dil dersinde II. Yabancı Dil dersi olarak; Almanca, Çince Fransızca, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca, Japonca ve Rusça derslerinden biri seçilip okutulur.
3. Çizelgede yer alan derslerin programları (Piyano hariç)% 50 Türk müziğine %50 Batı müziğine yer verilecek şekilde düzenlenir. Bu dersler üçten fazla gruba bölünemez, grup sayısı 8 den az olamaz. Piyano, Çalgı, Bireysel Ses Eğitimi dersleri öğretmenle öğrencinin bire bir yaptığı "bireysel derslerdir". Bu derslerden Bireysel Ses Eğitimi dersi uzman öğretici olmaması durumunda grup halinde de yapılabilir. Alan derslerinden grup derslerine Haftalık Ders Çizelgesine öncelik verilmek kaydıyla 10 saate kadar, bireysel derslere ise 6 saate kadar ilâve ders yapılır.

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜZİK ALANI HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ

(Mayıs 2004 / 2560 sayılı Tebliğler Dergisi - sayfa 368)

DERS KATEGORİLERİ	HAZIRLIK SINIFI	Haftalık Ders Saati Sayısı	IX. SINIF	Haftalık Ders Saati Sayısı	X. SINIF	Haftalık Ders Saati Sayısı	XI. SINIF	Haftalık Ders Saati Sayısı
ORTAK GENEL KÜLTÜR DERSLERİ	Türkçe	4	Türk Dili ve Edebiyatı	4	Türk Dili ve Edebiyatı	4	Türk Dili ve Edebiyatı	4
	Yabancı Dil	20	Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi	1	Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi	1	Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi	1
	II. Yabancı Dil	4	Tarih	2	Tarih	2	T. C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük	2
	Beden Eğitimi	2	Coğrafya	2	Millî Güvenlik Bilgisi	1	Felsefe	2
			Matematik	4	Yabancı Dil	4	Yabancı Dil	4
			Biyoloji	2	II. Yabancı Dil	2	II. Yabancı Dil	2
			Fizik	2				
			Kimya	2				
			Sağlık Bilgisi	1				
			Yabancı Dil	6				
		II. Yabancı Dil	2					
		Beden Eğitimi	2					
TOPLAM		30		30		14		15
ALAN DERSLERİ	Müziksel İşitme-Okuma-Yazma	2	Müziksel İşitme-Okuma-Yazma	2	Müziksel İşitme-Okuma-Yazma	4	Müziksel İşitme-Okuma-Yazma	4
	Piyano	2	Piyano	2	Piyano	2	Piyano	2
	Çalgı	2	Çalgı	2	Çalgı	2	Çalgı	2
	Koro	2	Koro	2	Koro	2	Koro	2
	Müziğe Giriş	1	Müzik Tarihi	1	Orkestra	3	Orkestra	3
					Bireysel Ses Eğitimi	1	Bireysel Ses Eğitimi	1
				Müzik Tarihi	1	Müzik Tarihi	1	
TOPLAM		9		9		15		15
ALAN SEÇMELİ DERSLERİ					Oda Müziği	1	Oda Müziği	1
					Geleneksel-Çağdaş Türk Müziği	1	Geleneksel-Çağdaş Türk Müziği	1
					Çalgı Bakım ve Onarım	1	Çalgı Bakım ve Onarım	1
					Bilgisayar	1	Armoni	1
							Müzik Formları	1
TOPLAM					2		2	
SEÇMELİ DERSLERİ					Türkiye Coğrafyası (Fiziki)	3	Türkiye Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası	3
					Güzel Konuşma ve Yazma	2	Güzel Konuşma ve Yazma	2
					Matematik	2	Matematik	2

					Geometri	2	Geometri	2
					Halk Bilimi	2	Halk Bilimi	2
					Resim	1	Takviyeli Yabancı Dil	2
					Edebi Metinler	3	Edebi Metinler	3
					Genel Türk Tarihi	3	Genel Türk Tarihi	3
					Trafik Bilgisi	1	Trafik Bilgisi	1
					Beden Eğitimi	2	Beden Eğitimi	2
					Takviyeli Yabancı Dil	2	Resim	1
TOPLAM						8		7
	Rehberlik	1	Rehberlik	1	Rehberlik	1	Rehberlik	1
TOPLAM		40		40		40		40

Alan ve Alan Seçmeli Derslerinden Müziksel İşitme Okuma Yazma, Orkestra, Oda Müziği, Geleneksel-Çağdaş Türk Müziği, Armoni ve Müzik Formları Dersleri gruplar halinde veya toplu yapılabilir. Bu dersler üçten fazla gruba bölünemez, grup sayısı 8 den az olamaz. Ancak Orkestra ve Oda Müziği gruplarında çalgı dağılımına göre öğrenciler gruplara ayrılabilir. Piyano, Çalgı, Bireysel Ses Eğitimi Dersleri öğretmenle öğrencinin bire bir yaptığı "bireysel derslerdir". Bu derslerden Bireysel Ses Eğitimi Dersi uzman öğretici olmaması durumunda grup halinde de yapılabilir. Grup derslerine Haftalık Ders Çizelgesine öncelik verilmek kaydıyla 10 saate kadar, bireysel derslere ise 6 saate kadar ilâve ders yapılabilir.

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜZİK ALANI HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ

(Eylül 1998/2492 sayılı Tebliğler Dergisi)

DERS KATEGORİLERİ	HAZIRLIK SINIFI	Haftalık Ders Saati Sayısı	IX. SINIF		X. SINIF		XI. SINIF	
			Haftalık Ders Saati Sayısı	Haftalık Ders Saati Sayısı	Haftalık Ders Saati Sayısı	Haftalık Ders Saati Sayısı	Haftalık Ders Saati Sayısı	
ORTAK GENEL KÜLTÜR DERSLERİ	Türkçe	4	Türk Dili ve Edebiyatı	4	Türk Dili ve Edebiyatı	4	Türk Dili ve Edebiyatı	4
	Yabancı Dil	24	Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi	1	Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi	1	Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi	1
	Temel Sanat Eğitimi	8	Tarih	2	Tarih	2	T. C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	2
	Beden Eğitimi	2	Coğrafya	2	Millî Güvenlik Bilgisi	1	Felsefe	2
			Matematik	5	Yabancı Dil	5	Yabancı Dil	4
			Biyoloji	2				
			Fizik	2				
			Kimya	2				
			Sağlık Bilgisi	2				
			Yabancı Dil	6				
		Beden Eğitimi	2					
TOPLAM		38		30		13		13
ALAN BÖLÜM DERSLERİ			Müziksel İşitme ve Okuma	2	Müziksel İşitme ve Okuma	4	Müziksel İşitme ve Okuma	4
			Piyano	2	Orkestra	4	Orkestra	4
			Çalgı	2	Piyano	2	Piyano	2
			Koro	2	Koro	2	Koro	2
					Çalgı	2	Çalgı	2
TOPLAM				8		14		14
					Müzik Tarihi	2	Müzik Tarihi	2

ALAN BÖLÜM SEÇMELİ DERSLERİ					Geleneksel ve Çağdaş Türk Müziği	2	Sanat Eserlerini İnceleme	2
					Çalgı Bakım ve Onarımı	2	Geleneksel ve Çağdaş Türk Müziği	2
					Sanat Tarihi	2	Müziksel Yaratma	2
					Sanat Sosyolojisi	2	Sanat Sosyolojisi	2
					Psikoloji	2	Kütüphanecilik	1
					Matematik	2	Türkiye Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası	3
					Edebî Metinler	3	Osmanlı Tarihi	3
					Bilim Teknoloji	1	Matematik	2
					Genel Türk Tarihi	3	Mantık	2
					Türkiye Coğrafyası (Fizikî)	3	Sosyoloji	2
					Bilgisayar	2	Bilgisayar	2
	TOPLAM					9		9
SEÇMELİ DERSLER			Resim	2	Resim	2	Resim	2
			Beden Eğitimi	2	Beden Eğitimi	2	Beden Eğitimi	2
			Halk Bilim	2	Turizm	2	Demokrasi ve İnsan Hakları	1
			İkinci Yabancı Dil	2	İkinci Yabancı Dil	2	İnsan İlişkileri	1
			Bilgisayar	2	Takviyeli Yabancı Dil	2	Güzel Konuşma ve Yazma	2
			Takviyeli Yabancı Dil	2	Trafik Bilgisi	1	İkinci Yabancı Dil	2
							Takviyeli Yabancı Dil	2
TOPLAM			2		4		4	
		38		40		40		40
			Rehberlik	1	Rehberlik	1	Rehberlik	1

**ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜZİK ALANI HAFTALIK DERS
ÇİZELGESİ
(2008-2009)**

DERS KATEGORİLERİ	DERSLER	9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF
ORTAK DERSLER	DİL VE ANLATIM	2	2	2	2
	TÜRK EDEBİYATI	3	3	3	3
	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLÂK BİLGİSİ	1	1	1	1
	TARİH	2	2	-	-
	T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	2	-
	COĞRAFYA	2	2	-	-
	MATEMATİK	4	4	-	-
	FİZİK	2	-	-	-
	KİMYA	2	-	-	-
	BİYOLOJİ	2	-	-	-
	SAĞLIK BİLGİSİ	-	2	-	-
	FELSEFE	-	-	2	-
	YABANCIDİL	5	3	3	3
	BEDEN EĞİTİMİ	2	-	-	-
	MİLLÎ GÜVENLİK BİLGİSİ	-	1	-	-
TRAFİK VE İLK YARDIM	-	-	1	-	
	TOPLAM	27	20	14	9
ALAN DERSLERİ	MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA	1	2	4	4
	PİYANO	1	2	2	2
	TÜRK VE BATI MÜZİĞİ ÇALGILARI	1	2	2	2
	TÜRK MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	1	1	2	2
	BATI MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	1	1	2	2
	DRAMA	1	-	-	-
	MÜZİĞE GİRİŞ	1	-	-	-
	MÜZİK BİÇİMLERİ	-	-	-	1
	TÜRK ve BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI	-	-	4	4
	BATI MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	1	-
	GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	-	1
	BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK	-	-	1	-
	BİREYSEL SES EĞİTİMİ	-	-	-	1
	TOPLAM	7	8	18	19

SEÇMELİ DERSLER	RESİM (2) BEDEN EĞİTİMİ (2) TARİH (2) COĞRAFYA (2) MATEMATİK (2) GEOMETRİ (2) FİZİK (2) KİMYA (2) BİYOLOJİ (2) PSİKOLOJİ (2) SOSYOLOJİ (2) MANTIK (2) SEÇMELİ YABANCI DİL(2) SANAT TARİHİ (2) GİRİŞİMCİLİK (1) BİLGİ KURAMI (1) PROJE HAZIRLAMA (1) BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ (2) DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI (1) ÇALGI BAKIM VE ONARIMI (1) SOSYAL ETKİNLİK (2)			
Alnabilecek Ders Saati Sayısı	-	6	2	6
REHBERLİK	1	1	1	1
TOPLAM DERS SAATİ	35	35	35	35